

Rondom de Kerk

in de
HH. Petrus en Paulusparochie
in Leiden en omgeving

In dit nummer o.a.:

- Naar Rome met pastoor Broeders 3
- KinderKerstactiviteiten! 12
- Activiteitenkalender 12
- Babyhuis in de steigers 18
- KinderHoek en Jongeren Info 20
- Rondom de Vrijwilligers 21
- Liturgiekalender 22

De liefde van God is naar ons toegekomen

Kerstmis

Kerstmis een prachtig feest, een feest dat wereldwijd wordt gevierd. De tijd staat op die dag, op 25 december even stil. Wij vieren dat God de Zoon, mens is geworden.

De Kerk geeft ons een mooie voorbereidingstijd van vier weken op Kerstmis: de advent, het begin van het nieuwe kerkelijk jaar. Advent, vooruitzien, uitzien naar de geboorte van God de Zoon op aarde, naar de geboorte van Jezus. God de Zoon die mens is geworden. Als je daar over nadenkt, zal de dankbaarheid groot zijn en zouden wij ons bij de engelen willen aansluiten om God de eer te brengen die Hem toekomt. De geboorte van Jezus was allang voorspeld. In de adventstijd kunnen wij dat horen in de lezingen. De profeet Jesaja spreekt hier genoeg over. De Zoon is mens geworden, het Woord dat vlees is geworden en het heeft onder ons gewoond. De Evangelist Johannes spreekt hierover in de Kersttijd: de liefde van God de Vader die in Zijn Zoon Jezus naar ons is toegekomen.

De kinderen brengen na het Kindje Wiegen in de H. Laurentiuskerk in Stompwijk een bezoekje aan de Kerststal. Zie voor alle KinderKerst-activiteiten pagina 12.

Nodig iemand uit die alleen is

De meesten van ons gaan naar de kerk om Kerstmis te vieren, genieten van de H. Mis met mooie koorzang met onder veel meer 'Stille nacht Heilige nacht'. We kunnen de prachtige Kerststallen en mooie versiering zien in de kerken. We kunnen met onze familie bij elkaar komen. Beseffen wij wel hoe goed wij het hebben? Er is echter ook een keerzijde. Als diaken van onze parochie kom ik veel bij ouderen thuis. Hen hoor ik vaak zeggen: "Ik hoop dat de feestdagen weer snel voorbij zijn". Ze kun-

nen door gezondheidsproblemen niet naar de kerk om Kerstmis te vieren, ze zijn eenzaam, hebben geen familie meer of zien die nooit meer. We kunnen het ons vaak niet voorstellen. Misschien kunnen we ons voornemen om iemand met Kerstmis uit te nodigen, van wie we weten dat hij of zij alleen is. Laten we niet vergeten dat *ieder* mens geschapen is naar Gods beeld en naar Zijn gelijkenis. Van harte wens ik u, namens ons team zalig Kerstmis en zalig Nieuwjaar.

Diaken Gerard Clavel

Sluiting Centraal Secretariaat

Rond de feestdagen is het Centraal Secretariaat gesloten van maandag 23 december tot maandag 6 januari. Daarna zijn de openingstijden weer als gebruikelijk, van maandag tot en met vrijdag van 9.30 tot 11.30 uur.

Actie Kerkbalans 2020: 'Geef voor je kerk'

Van zaterdag 18 januari tot zaterdag 1 februari doen 2.000 kerken mee aan Actie Kerkbalans. Het thema is 'Geef voor je kerk'. Kerken krijgen geen subsidie. Om te kunnen bestaan, hebben ze financiële bijdragen nodig van hun leden. Zo blijven ze van waarde voor hun leden en de samenleving. In een samenleving waarin mensen steeds vaker op

zichzelf zijn aangewezen, vormt de aanwezigheid en ondersteuning van de kerk een heilzame tegen-cultuur. Help mee dit in stand te houden. Bankrekeningnummers van de kerk van uw keuze staan op de pagina's van de kerken. De brief met toezeggingsformulier krijgt u thuisbezorgd of ligt achterin de kerk voor u klaar. Alvast hartelijk dank voor uw bijdrage!

Noodnummer voor urgente pastorale hulp

Niet bedoeld voor uitvaarten, te voorziene Ziekenzaling e.d. U krijgt iemand van het Pastoraal Team aan de lijn of wordt z.s.m. teruggebeld. **06 82 14 70 91.**

Centraal Secretariaat - Corry Boumeester en Sophie van der Steur, Lorentzkade 16a, 2313 GB Leiden, **gesloten van 23 december tot maandag 6 januari.** Zie pg. 1. **071 737 00 87**, of petrusenpaulusleiden@gmail.com.

Pastoor drs. W.P.L. Broeders - Centrum voor Priester- en diakenopleiding Vronesteyn, Park Vronesteyn 14, 2271 HS Voorburg, 06 27 14 01 17 of w.p.l.broeders@gmail.com.

Pastoor J.H. Smith - Werkadres: H. Lodewijkpastorie, Steenshuur 19, 2311 ES Leiden, 071 513 07 00 of jhsmitpr@gmail.com.

Diaken G.J. Clavel - Werkadres: H. Lodewijkpastorie, Steenshuur 19, 2311 ES Leiden, 06 53 73 23 62 of diakengjclavel@gmail.com.

Pastoraal werker drs. Marlène Falke-de Hoogh - Werkadres: Sint-Petruspastorie, Lorentzkade 16a, 2313 GB Leiden, 06 53 24 91 87 of m.dehoogh@hotmail.com.

Pastoraal werker Bas van Pampus - Werkadres: Sint-Petruspastorie, Lorentzkade 16a, 2313 GB Leiden, 06 52 24 68 26 of pwbasleiden@gmail.com.

Colofon

Jaargang 15, nummer 3
December 2019 | Januari 2020

Rondom de Kerk is een uitgave van de HH. Petrus en Paulusparochie in Leiden, Leiderdorp, Stompwijk en Zoeterwoude.

Redactie Harriët van Dijk, Magda van Hien, Jury Smit, en Joke Sorgdrager (hoofdredacteur)

Medewerkers José Simons-Castelein, Carel Bruens, Victoria Twist en Eva Kessler

Fotografie Jos Versteegen en Ton van Schie

Advertentieacquisitie rondomadvertising@gmail.com, 071 512 17 31

Vormgeving Grafisch Buro Versteegen Vormgeving, Leiden

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en andere bijdragen in te korten of niet te plaatsen. Overname van teksten uit dit blad is prima, mits met bronvermelding.

Bijdragen voor Rondom de Kerk zijn welkom op NL48 INGB 0006 2454 71 t.n.v. HH Petrus en Paulusparochie, Leiden.

Rondom de Kerk wordt kosteloos verspreid in Leiden en omgeving via parochies, instellingen en andere distributiepunten.

Postabonnementen € 15,- per jaargang. Bel of mail naar het Centraal Secretariaat (zie hierboven).

Redactieadres Redactie Rondom de Kerk, Lorentzkade 16 A, 2313 GB Leiden.

E-MAILADRES rondomdekerknu@gmail.com.

Voor kopij op de pagina's van de parochiekernen: zie de adressen aldaar.

Inleverdatum kopij nummer 4, bij voorkeur via e-mail in worddocumenten: uiterlijk 8 januari 2020.
Verschijningsdatum: 6 februari 2020.
Mailen of inleveren bij het redactieadres. Nummer 5 komt 2 april 2020 uit.

www.petrusenpaulusleiden.nl

Allerzielen in Antonius en Hartebrug

Via een huis-aan-huis verspreide flyer waren alle buurtbewoners uitgenodigd om op 1 november een kaarsje te komen opsteken in de Antoniuskerk.

Katholiekleven.nl geeft magazine uit

Het videokanaal Katholiekleven.nl van de Nederlandse bisschoppen breidt uit naar print. Dit najaar worden in parochies maar liefst 50.000 magazines verspreid, een cadeau aan de gelovigen. Katholiekleven.nl startte in 2016 als videokanaal, om op een nieuwe manier te communi-

ceren via internet en YouTube. Dat is ook de bedoeling van het blad: mensen inspireren met aansprekende geloofsverhalen. In het eerste magazine is een bijlage met inspiratiekaarten van de acht zaligspreekingen die Jezus noemt in zijn Bergrede in het Matteüs Evangelie.

Paus Franciscus noemt de zaligspreekingen de 'identiteitskaart' van de christenen. Groeien in heiligheid kan door alert te zijn "op de kleine details van de liefde," zo zegt hij. De kaarten laten dit met kleurrijke illustraties zien. Katholiekleven is ook via de e-mail-nieuwsbrief te volgen. Zie www.katholiekleven.nl.

Aanmelding H. Vormsel 2020

In januari start de voorbereiding voor dit waardevolle, krachtige Sacrament. Tieners beginnen in januari en volwassenen starten apart in april. Op zaterdag 16 mei 19.00 uur staat de plechtige en feestelijke Vormselviering gepland in de Petruskerk met onze bisschop mgr. Van den Hende. **Aanmelding** graag uiterlijk vrijdag 20 december. Informatie en inschrijfformulier verkrijgbaar bij Bas van Pampus pw.

Zevendaagse inspiratiereis naar Rome

Van 22 tot en met 28 mei 2020 gaan we, zoals al eerder aangekondigd, met pastoor Walter Broeders in de voetsporen van onze parochiepatronen, de HH. Petrus en Paulus naar Rome.

Deze reis, ter gelegenheid van het 25-jarig priesterjubiläum van pastoor Broeders, is speciaal voor parochianen van onze parochie. Familie en vrienden zijn van harte welkom om mee te reizen! Met pastoor Broeders, met al zijn Rome-ervaring en -kennis en zijn enthousiasme, en met Dé Steures, kenner van de geschiedenis van Rome, hebben wij geweldige reisleiders in ons midden. Wilt u het **programmaoverzicht** ontvangen, stuur dan een mail naar petrusenpaulusleiden@gmail.com t.a.v. Corry Boumeester. In het voorjaar is, na de bijeenkomst op 21 november, weer een informatiebijeenkomst. Zo kunnen de reizigers elkaar alvast leren kennen.

Ga mee en ontdek de Eeuwige Stad

Ontmoet paus Franciscus tijdens de algemene audiëntie. Vier samen met ons de Eucharistie in de Friezenkerk, een kerk die is gebouwd op de plaats waar twaalfhonderd jaar geleden een Friese kolonie woonde en bezoek bezienswaardigheden die je tijdens een bezoek aan Rome niet mag mis-

sen. Denk hierbij aan de Spaanse Trappen, de Trevi-fontein, Piazza Navona, Piazza Venezia, het Colosseum en het Forum Romanum. Dwalen door straatjes die leiden naar verborgen pleintjes en traditionele Italiaanse winkeltjes, koffie of een wijntje drinken op oude Piazza's. Iedereen heeft een OV-kaart, maar veel lopen is er ook bij. Reizigers moeten goed ter been zijn.

Aanmelding kan vanaf nu!

Wilt u deze bijzondere reis mee-

Naast bezoek aan kerken, worden ook bijzondere bezienswaardigheden bezocht, zoals de Spaanse trappen (foto boven) en het Piazza Navona (foto links).

maken? Aanmelding kan via www.vnb.nl via reiscode R02003-1. Schriftelijk kan ook, aanmeldingskaarten liggen achterin de kerken en zijn

ook te krijgen via ons Centraal Secretariaat. **Kosten** € 856,00 p.p., eenpersoonsskamertoeslag € 210,00 p.p.

Redactie en medewerkers van Rondom de Kerk wensen u zalig Kerstmis en zalig Nieuwjaar

In gedachten

Kerstmis

aan de herders in het veld is het goede nieuws het eerst gemeld en eeuwenlang doorverteld

zoals aan het eind van elk jaar gaan ook wij weer verlangen om in ons hart en in ons huis het Kerstkind te ontvangen

Hij komt niet in pracht en praal niet in glanzend goud, maar als een klein onschuldig Kind dat van ons allen houdt

Hij is geboren in een stal woont niet in een paleis toch is Hij Koning van het heelal en de weg naar het Paradijs!

José Simons-Castelein

BBB: Bootcamp, Bidden en Bier

Deze afkorting kan voor meerdere dingen staan, maar binnen Kingsmen staat het voor Bootcamp, Bidden en Bier. In de Leidse regio is een BBB-groep opgericht. Om de twee weken op dinsdagavond komt een groepje mannen in Hazerswoude bij elkaar. We doen samen wat sportieve oefeningen en we bidden samen. Afsluitend drinken we een biertje (met of zonder alcohol) om te bespreken wat ons zoal bezig houdt, waar we mee worstelen

of voor welke uitdagingen we staan. De groep staat open voor mannen vanaf 30 jaar. Geïnteresseerd? Mail dan met willem.bakermans@kingsmen.nl of kijk op www.kingsmen.nl.

'Het Grootste Museum van Nederland'

In het buitenland vindt iedereen het heel normaal, het bezoeken van die indrukwekkende kathedraal. Toch lopen veel mensen er in Nederland ongemerkt aan voorbij.

En dat terwijl Nederlandse kerken de prachtigste kunstvoorwerpen herbergen, gemaakt door de beste kunstenaars en opgenomen in magistrale decors. Met elkaar vormen deze kerken 'Het Grootste Museum van Nederland'. Bij veel mensen ontbreekt de kennis om te begrijpen wat er te zien is. 'Het Grootste Museum van Nederland' vertelt de verhalen over de kerk en de kunstwerken zonder de beleving van de indrukwekkende gebouwen te verstoren.

Laat u meevoeren

Bijvoorbeeld met een audiotour, dwalend door de kerk, op verschillende plekken een ander verhaal horen, of u laten meevoeren met een toer die alle highlights aan het licht brengt. U krijgt verrassende inzichten en antwoorden op (on)bewuste vragen als: hoe lang duurde het om de kerk te bouwen, welke heilige is afgebeeld en waar herken ik die aan? Hoe zat het ook alweer met de Beeldenstorm? Museum Catharijneconvent, veertien kerken en twee synagogen staan aan de basis van dit bijzondere project. De verborgen topkunst van Nederland wordt zo toegankelijk gemaakt voor iedereen. Kijk op www.hetgrootstemuseum.nl voor de deelnemende kerken en synagogen, zoals de synagoge in Enschede, de Munsterkerk in Roermond en oude Groninger Kerken.

Munsterkerk in Roermond

Synagoge Enschede

Een woord van dank

Beste mensen, graag wil ik iedereen bedanken die op welke wijze dan ook heeft bijgedragen aan het doen slagen van mijn 25-jarig ambtsjubileum als diaken. Ben nog steeds onder de indruk van de H. Mis, gecelebreerd door onze bisschop, het geweldige mannenkoor dat zo prachtig zong. En natuurlijk dank voor zoveel kaarten en e-mails met vaak ontroerende teksten. Dank voor de cadeaus, en niet te vergeten voor het geld dat u gestort heeft voor de zusters. Het was hartverwarmend allemaal! *Diaken Gerard Clavel*

Diaken Clavel toont de beeltenis van de H. diaken Laurentius, patroon van ons bisdom, een cadeau van de bisschop.

Begraafplaats Rhijnhof, Laan te Rhijnhof 4, Leiden

Gedenkmuur voor urnen

- * Voor alle gezindten
- * Diverse sfergebieden om eigen plek uit te zoeken
- * Graf reserveren bij leven
- * Budgetgraven en keldergraven
- * Urnenmuren, urnengraven, urnenkelders
- * Verscheidene strooivelden
- * Openlucht-aula
- * Rouwsteiger voor uitvaart over water
- * Moderne aula's en koffiekamers
- * Wandelpark met natuur- en kunstroutes
- * Theehuis Veldheim dagelijks geopend

De medewerkers van Rhijnhof denken graag mee over wensen voor begraven en asbestemming.
071-532 06 09 (keuzemenu toets 2)
info@rhijnhof.nl - www.rhijnhof.nl

Openingstijden:

Kantoor: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 16.00
Theehuis Veldheim: maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00
(Theehuis opent 10.00) Zondag van 11.00 tot 17.00

PASTORAAL TEAM

Parochie-vernieuwing

In katholiek Nederland en Vlaanderen zien we deze maanden een beweging op gang komen. Op veel plaatsen worden de boeken *Rebuilt* en *Divine Renovation* doorgenomen. Men leeft toe naar de conferentie Parochie Vernieuwing op 24 en 25 maart in Oudenbosch. Onder leiding van Bas van Pampus proberen ook wij als PT deze boeken door te nemen uiteraard met de vraag: wat bieden ze voor onze parochie?

Laudato Si en de Amazone

In Regio Zuid is het Laudato Si-project goed op stoom. De Amazone-synode (die *niet* ging over de mogelijke priesterwijding van enkele oudere wijze gehuwde diakens) lijkt een concrete toepassing te zoeken van de encycliek *Laudato Si*. Maar de encycliek heeft ook betekenis voor ons hier: zorg voor de schepping, de Schepper beter leren kennen om van Hem te gaan getuigen.

Kerstmis en scholen

Op weg naar Kerstmis zijn er natuurlijk ook de vieringen met de scholen, waar we aan bijdragen. Toen God de Zoon mens werd, heeft Hij dat op een wijze gedaan, die ons mensen, jong en oud aanspreekt. Zijn geboorte en alles wat daarom heen plaats vond, laat zich, ook al is het geen verhaal maar geschiedenis, heel goed vertellen, uitbeelden, bezingen ...

Huwelijksvoorbereiding

Vanuit het bisdom wordt al een paar jaar een gezamenlijke huwelijksvoorbereiding aangeboden. De reacties van de stellen zijn zeer positief. Het

gaat om 7/8 bijeenkomsten van de (pre-)Marriage Course met extra uitleg over het Sacrament van het huwelijk. In januari start deze weer. Bas van Pampus is aan het kijken of op termijn deze voorbereiding hier samen met omliggende parochies gegeven kan worden.

2020

Zo'n 'rond' getal klinkt altijd goed. Een jaarwisseling nodigt uit vooruit te kijken. Dat is ook de weg van de parochie-vernieuwing. De Heer wil verder met zijn Kerk. Hij verlangt de lokale gemeenschappen nog meer te herijken en te heiligen, zodat zij steeds betere instrumenten worden van de evangelisatie en heiliging.

Namens het hele PT zalig Nieuwjaar toegewenst,

Pastoor Smith

PAROCHIEBESTUUR

Geschiedt het ook in deze dagen?

Spannende tijden: gaat het lukken om met de nieuwe software, die dit jaar door het bisdom is uitgerold, de acceptgiro's en looplijsten te printen die nodig zijn voor de Actie Kerkbalans?

Mocht de inhoud van de envelop er straks anders uitzien, dan weet u hoe dat komt. Een geslaagde Actie is van levensbelang voor de parochie, want de uitgaven hebben de neiging te stijgen en de inkomsten dalen door de vergrijzing en lage rente. We rekenen op u!

De torenspits wordt gemist

Als ik dit schrijf, ligt het afbranden van de kerk in Hoogmade nog vers in het geheugen. Een nachtmerrie voor de geloofs-gemeenschap, de pastores en het parochiebestuur. Na het puinruimen de vraag: wat nu? De torenspits wordt erg gemist door alle dorpingen en veel automobilisten en fietsers, maar het kerkgebouw? Mensen vertelden aan de pers dat de kerk alleen met Kerst en begrafenissen nog goed gevuld was en dat zijzelf er ook bijna niet meer kwamen.

Ook lekenvieringen met Kerst

Ook in Leiden verwachten we straks goed gevulde kerken met Kerst en we zijn blij op Kerstavond weer in alle kernen minstens één Eucharistieviering te kunnen houden door de toelozing van de eigen pastoren en van priesterassistenten, vaak op gevorderde leeftijd. Er zijn ook lekenvieringen om aan de grote vraag te voldoen. Een dankwoord aan allen die zich inspinnen de kerken extra mooi te versieren, Kerststallen te bouwen en inspirerende vieringen te houden en muzikaal te omlijsten!

Reis mee met pastoor Broeders!

Kortgeleden vierde diaken Clavel zijn zilveren jubileum met een plechtige Mis en een drukbezochte receptie. In juni 2020 is pastoor Broeders aan de beurt: een zilveren priesterjubiläum! Hij hoopt dat eind mei alvast met veel parochianen te vieren in Rome. U leest op pagina 3 meer over deze reis en we hopen dat u er zin in krijgt!

Als u denkt: 'die Van Erp zou toch weggaan?' dan heeft u gelijk. Ik ben er nog, omdat het zoeken naar een opvolger langer duurt dan gehoopt en dat geldt ook voor de gebouwenman en regio Oost. Het kan erger: in de Augustinusparochie naast ons zijn 5 van de 7 bestuurszetels onbezet en wacht de pastoor op een opvolger. We hebben besloten ons bestuur wat uit te breiden om door een herverdeling van taken mijn vertrek mogelijk te maken.

Intussen, een Zalig Kerstfeest en een gezegend 2020

Wilbert van Erp, vicevoorzitter HH. Petrus en Paulusparochie

Koopmans
BELASTINGADVIESBUREAU
voorschoten

**BELASTINGAANGIFTEN EN
BELASTINGADVIES
SPECIAAL VOOR PARTICULIEREN**

Drs. J.H.B. Koopmans
Koningin Julianalaan 22-H - 2251 EA Voorschoten
tel: 071-5619287 - e-mail: info@koopmansadvies.nl
WWW.KOOPMANSBELASTINGADVIES.NL

bouw- en aannemingsbedrijf meerburg bv
Leiderdorp www.meerburg.nl

O.L.VROUW HEMELVAART/SINT JOSEPH

Regio Noord

Sint-Josephkerk, Herensingel 3, Leiden, Pastorie: Herensingel 3, 2316 JS Leiden, 071 521 81 13.
Bank: NL57 INGB0000602334 tnv HHP Par Kern OLV Hemelvaart en St Joseph.
Eerst aanspreekbare: pastoor J.H. Smith.

Opbouw kerststal

De Kerststal in de Sint Josephkerk is de grootste in de regio. De bouw ervan is ieder jaar weer een heel karwei. In de eerste week van november maakt een aantal kerkbanken plaats voor een vlonder van steigerpijpen en vloerplaten. Als die ligt, gaan we de hoogte in. Met oude gordijnen en grottenpapier maken we een rotswand. Daarop vormen tientallen kunstkerstbomen de achtergrond voor de Kerststal. Het ontwerp van de kerststal zelf is elk jaar weer anders. Het doel is een bouwwerk neer te zetten, dat van alle kanten vrij zicht biedt op de Heilige Familie en wel zo, dat je ogen daar vanzelf naartoe getrokken worden. Het dak van de stal moet vrijdragend zijn en het ontwerp is voor ons bouwers pas echt geslaagd als bezoekers zich verbaasd afvragen hoe de hele constructie blijft hangen. De Drie Koningen, de loodzware kameel (eigenlijk een dromedaris), de herders en de schapen krijgen een plaats. De stal krijgt verlichting en wordt met stro, houtstrooisel en kunstgroen afgewerkt in het laatste weekend van Advent.

Fons Overdijk

Te weinig Liefde

Liefde is niet zo'n gemakkelijk begrip. Het bevat in ieder geval genegenheid en toewijding. Het is het goede voor iemand willen. Jezus laat het beste zien wat liefde is. Hij gaf zichzelf uit liefde voor de mensen. Degenen die Hem wilden doden, veroordeelde Hij niet. Hangend aan het kruis, zei Hij: "Vader vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen." Als wij zondigen, weten wij dan altijd wat we doen? Soms pas na afloop. Niet altijd is het duidelijk wanneer het echt fout is, maar misschien kan het onderstaande u helpen:

- niet dat ik goed verdien, is zonde, maar als het ten koste van anderen is of anderen daarbij schade lijden.

- niet dat ik in voorspoed of rijkdom leef, is zonde, maar wanneer ik niet meer kan of wil delen en geen hart heb voor anderen.
- niet dat mensen mij onsympathiek zijn, is zonde, maar wanneer ik hen daarom ten onrechte veroordeel of veracht.
- niet dat ik kritiek uitoefen op anderen is zonde, maar wanneer ik dat veel te snel en liefdeloos doe; wanneer ik anderen kwets of op hen neerkijk.
- niet dat ik in conflicten en confrontaties terecht kom, is zonde, maar wanneer ik altijd weer conflicten oproep, niet luister naar anderen en me niet met ze verzoen.
- niet dat mijn bidden niet altijd lukt, is zonde, maar dat ik het niet eens probeer.

Zonde is .. te weinig liefde.

Annelies Cremers.

1600 jaar heilige Hieronymus

Toen ik hier voor het eerst de sacristie inliep, jaren geleden, was ik blij verrast daar een beeld van Hieronymus aan te treffen. Deze zijn namelijk erg zeldzaam. Het beeld toont ons de kerkvader met een boek in de ene hand en in de andere hoort een ganzenveerpen. In het boek staan zijn bekende woorden: *Ignoratio Scripturarum, ignoratio Christi est*: onbekend met de Schrift is onbekend met Christus. Na een bewogen leven vond Hieronymus zijn echte plek bij de geboortekerk te Bethlehem. Daar was het Woord vlees geworden. Met gelijke en geestelijke steun van Paula en haar dochter Eustochium liet hij daar drie gebouwen oprichten: een mannenklooster, een vrouwenklooster en een pelgrimshuis. Hier kon hij verder werken aan de vertaling van de Bijbel in de volkstaal, de Vulgaat. Hieronymus had nogal een opvliegend karakter, maar met ijzeren discipline heeft hij eraan gewerkt dat de mensen de Bijbel konden lezen om Christus beter te leren kennen. Hij overleed in 420, dat is in 2020 dus 1600 jaar geleden. Alle reden om wat aandacht aan hem te geven.

Pastoor Smith

Communiebanken

De Sint Josephkerk is een grote kerk. Ook het priesterkoor is groot. Vroeger was dit afgebakend door Communiebanken van steen. Het priesterkoor is er ook niet om zomaar op en overheen te lopen. Die stenen Communiebanken zijn al heel wat decennia weg, maar de markering is nog in de vloer te zien. Nu zijn er houten Communiebanken teruggeplaatst. Mede op verzoek van enkele parochianen. Dat breekt de enorme ruimte wat, markeert duidelijker het priesterkoor, en maakt het ook weer mogelijk, voor wie wil, geknield de H. Communie te ontvangen. Deze zijn niet vastgeklonken in de vloer en indien nodig kunnen ze even opzij gezet worden. Bijvoorbeeld bij de Kerstviering voor kinderen. Pastoor Smith

H. Communie en H. Vormsel

In januari begint de voorbereiding op de 1^e H Communie en het H. Vormsel. Zie de brieven in de kerk of vraag info bij Bas van Pampus pw: pwbasleiden@gmail.com.

Kerstmis en oud en nieuw

16 dec. 19.00 uur Avond van Barmhartigheid

24 dec. Kerstavond
17.00 uur Gezinsviering
21.30 uur Nachtmis
25 dec. 11.30 uur Hoogmis

26 dec. 11.30 Mis 2e Kerstdag
13.00 – 15.00 uur Kerststal
27 dec. 13.00 – 15.00 uur Kerststal
31 dec. 17.00 uur Mis
1 jan. 11.30 uur Mis en koffie

Vaste Vieringen Zondag

11.30 uur Eucharistie met kinderveerdienst, crèche-ruimte en erna koffie
17.00 uur Poolse Mis
Woensdag
18.30 uur Aanbidding en biecht
19.00 uur Mis

Biechtgelegenheid
Woensdag 18.30 – 18.50 uur

H. LODEWIJK

Regio Noord

H. Lodewijkkerk, Steenschuur 19, Leiden. Pastorie: Steenschuur 19, 2311 ES Leiden, 071 – 513 07 00. Kopij-adres: lodewijkparochie@gmail.com.
Bank: NL83 INGB 0000 6072 98 t.n.v. HHP Parochiekern H. Lodewijk, Leiden.
Eerst aanspreekbare: pastoor J.H. Smith.

Heilige Joachim en Anna

In de barmhartigheidskapel zijn twee nieuwe beelden te vinden. Het zijn Joachim en Anna, de ouders van Maria. Uit vroege bronnen horen we hoe zij al op leeftijd waren en geen kinderen hadden. Ze bleven bidden en vertrouwen. Anna raakte in verwachting en kreeg een dochter. Vader en moeder zullen zeker bespeurd hebben dat dit meisje 'anders' was dan anderen. Maar hoe, dat konden ze nog niet duiden. Jaren later zal de engel het woord spreken: "Wees gegroet, Volbegenadigde." Maria is vol van genade, zonder zonde. Joachim en Anna worden van oudsher aange-roepen door jonggehuwden met een kinderwens. Ook in katholieke kringen zijn veel stellen die graag kinderen zouden willen ontvangen, maar het is hun nog niet gegeven. Mede daarom leek het goed om een speciale plek te geven aan deze twee heiligen. Niet alleen voor gehuwden met een kinderwens, maar voor ons allen. Er zijn zoveel intenties die we aan de ouders van Maria kunnen toevertrouwen. De gedachtenis van Joachim en Anna is op 26 juli.

Geestelijke oefeningen

De Geestelijke Oefeningen van de Heilige Ignatius van Loyola zijn een beproefde methode om het leven van de gelovige te ordenen volgens de wil van God. De methode is al eeuwenoud, maar nog steeds actueel: aanbevolen door pausen, gebruikt door priesters, religieuzen en leken. Een retraite op basis van de Geestelijke Oefeningen vindt plaats in stilte en betreft een opbouwende reeks van korte conferenties gevolgd door persoonlijke overwegingen, de 'oefeningen'. Tijdens de retraite is er dagelijks heilige Mis en is er mogelijkheid tot biecht en gesprek met de begeleider. Jaarlijks vinden retraites plaats in verschillende talen en op verschillende locaties in Nederland, voor mannen en vrouwen afzonderlijk. Met een kleine groep is het mogelijk om een retraite op aanvraag te volgen. Mocht u interesse hebben, neem contact met ons op via SpiritualExercisesNL@gmail.com.
Marek en Maby Veselka

2 februari Maria Lichtmis Dag van het religieuze en Godgewijde leven

Paus Johannes Paulus II had als jongeman er zelf over gedacht om religieus, karmeliet, te worden. Hij heeft altijd een grote en terechte waardering gehouden voor het religieuze en Godgewijde leven. Maria Lichtmis wees hij aan als dag van deze levensstaat. Waarom? Zoals we weten ontmoette de H. Familie daar Simeon en Hanna. Deze man en vrouw leefden naar de mogelijkheden van toen, als Godgewijden. Simeon in zijn beschikbaarheid voor de heilige Geest, Hanna biddend en vastend in de tempel. Ze zijn om het zo te zeggen, samen met Johannes de Doper, 'proto-religieuzen'. Tegelijk geeft Maria Lichtmis aan dat het religieuze en Godgewijde leven haar diepste betekenis vindt in de ontmoeting met Jezus, Maria en Joseph in de Tempel, dat is binnen de Catholica. Al het bidden, werken, waken, boetedoen komt hier uit voort en is hier op gericht ten dienste van Kerk, wereld en het heil van de zielen. We bidden op deze dag, een zondag dit jaar, bijzonder voor de religieuzen, de Godgewijden en om roeping. Wat is het verschil tussen een religieuze en Godgewijde? Drie avonden over het religieuze leven de eeuwen door in het voorjaar 2020 geven daar antwoord op.
Pastoor Smith

De Jaarheilige 2020

Zondag 5 januari kan weer een nieuwe jaarheilige u uitzoeken. Het is opmerkelijk hoe 'gretig' aan het begin van het nieuwe jaar het kaartje uit de 'heiligen-zak' wordt gehaald. Deze heilige is er niet alleen voor de maand januari, maar voor het hele jaar. En nogmaals, deze heilige heeft ons uitgekozen. Nog beter is om te zeggen dat wij door de Heer aan deze heilige worden toevertrouwd en deze heilige aan ons. Dat is meer dan alleen maar: deze heilige zegt me wel of niet iets ... We mogen hem/haar een beetje zien, als een

extra tochtgenoot voor dit jaar. En als heilige zal hij/zij ons zeker iets aanreiken dat ons meer katholiek maakt, dat wil zeggen meer beschikbaar voor de Eucharistische liefde van de Heer.

Kerstmis en oud en nieuw

21 dec. Na de mis van 9.30 uur extra biechtgelegenheid tot 11.00 uur

24 dec. 19.30 uur Nachtmis NI/Latijn
25 dec. 10.00 uur Hoogmis Latijn

26 dec. 10.00 uur Mis 2e Kerstdag NI/Latijn
31 dec. 9.00 uur Tridentijnse Mis
1 jan. 10.00 uur Mis (Latijn) en koffie

Extra aandacht voor:

16 dec. Avond van Barmhartigheid in Sint Josephkerk
13 jan. Aanvang CaFE God beter leren kennen
Januari aanvang 1e Communie en Vormsel voorbereiding. Zie de brieven in de kerk of info bij Bas van Pampus pw: pwbasleiden@gmail.com

Vaste Missen

Zondag
10.00 uur Hoogmis Latijn of Latijn/NL met kinderveerdienst en erna koffie
17.00 uur Aanbidding en biechtgelegenheid/ Adoration and Confession
18.00 uur English Mass

Door de Week

Maandag 9.00 uur
Dinsdag 19.00 uur (Tridentijnse Mis)
Woensdag 9.00 uur
Donderdag 19.00 uur
Vrijdag 19.00 uur
Zaterdag 9.30 uur

Eucharistische aanbidding

Vrijdag 14.00 – 23.00 uur
Zaterdag 7.00 – 14.00 uur
Zondag 17.00 – 18.00 uur

Biechtgelegenheid

Zondag 17.00 – 17.45

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- U kunt bij ons ook terecht met iedere natura uitvaartpolis

071 513 69 49
Dag en nacht bereikbaar

Uitvaart Zorgcentrum Leiden
is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

Lange Mare 69, 2312 GR Leiden
www.uzleiden.nl

Uitvaart
Zorgcentrum
Leiden **UZL**

GEERS SCHILDERWERKEN

Onderhoud restauratie & decoratieschilderwerken

OOSTERLOOSTRAAT 12 2271 HG VOORBURG
T 070-3836295 E INFO@GEERSSCHILDERWERKEN.NL
M 06-54770454 I WWW.GEERSSCHILDERWERKEN.NL

Bel of mail voor een gratis ^{aan-}verkoopadvies
van uw woning

071-5149147 - info@zaalbergmakelaardij.nl
Korevaarstraat 35, Leiden

www.zaalbergmakelaardij.nl

R.K. Begraafplaats Zijlpoort

Een rustplaats voor
katholieken uit Leiden
en omgeving.
Keuze uit een algemeen-,
familie- en urngraf.

Beheerder: mevrouw S. Klerks,
Haven 64, 2312 ML Leiden,
tel. 071-522 6166, e-mail:
info@begraafplaatszijlpoort.nl,
www.begraafplaatszijlpoort.nl

SCOL

Secretariaat: Mariënpoolstraat 4
2334 CZ Leiden | T 071 517 55 51
E info@scoleiden.nl | www.scoleiden.nl

Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden staat voor
een breed onderwijsaanbod waarin iedere leerling
zijn talenten kan ontdekken. Ons onderwijs is van hoge
kwaliteit en gestoeld op de christelijke traditie.

Basisscholen

RK

De Astronaut | Kennedylaan 1 | 2324 ER Leiden | T 071 203 60 44
St. Joseph | Oppenheimstraat 8 | 2313 JE Leiden | T 071 513 22 63
't Klankbord | A. Kleijnstraat 6 | 2331 DV Leiden | T 071 531 49 50
Pacelli | Damlaan 22 | 2332 XH Leiden | T 071 576 08 58
De Singel | Bonaireplein 7 | 2315 HG Leiden | T 071 521 84 71
De Tweemaster | Broekplein 1 | 2318 TJ Leiden | T 071 522 02 39
De Leeuwerik | Leeuwerikstraat 2, 2352 ER Leiderdorp | T 071 589 28 24
De Schakel | Van Alphenplein 6 | 2353 BX Leiderdorp | T 071 589 09 88
Bernardus | Koolkerspad 2 | 2382 EA Zoeterwoude | T 071 542 16 00
Het Avontuur | Het Veldboekje 1 | 2381 JK Zoeterwoude | T 071 580 15 05

PC

De Springplank | Bonaireplein 4 | 2315 HG Leiden | 071 522 11 10
Leidse Houtschool | Adriaan Pauwstraat 1 | 2334 CG Leiden | 071 519 08 08
Joppensz | Van Vollenhovenkade 15 | 2313 GG Leiden | 071 513 09 58
De Zijlwijk | Schaduwpad 1 | 2317 VX Leiden | 071 523 34 24
De Zwaluw | A. Kleijnstraat 8 | 2331 DV Leiden | 071 572 26 75
De Ley | Kiljanpad 2 | 2321 SK Leiden | 071 572 21 41

Scholengemeenschappen voor gymnasium, atheneum, havo en vmbo

RK Bonaventuracollege

Mariënpoolstraat 6 | 2334 CZ Leiden | T 071 517 36 31
Burggravenlaan 2 | 2313 HV Leiden | T 071 566 01 66

PC Visser 't Hooft Lyceum

Leiden | Kagerstraat 1 | 2334 CP Leiden | T 071 517 16 61
Leiderdorp | Muzenlaan 155 | 2353 KD Leiderdorp | T 071 589 04 88
Rijnsburg | Noordeinde 24 | 2231 LK Rijnsburg | T 071 402 17 12

Vmbo Boerhaavelaan | Vijf Meilaan 137 | 2324 VV Leiden | T 071-517 17 55

Kijk voor meer informatie over onze scholen op
www.scoleiden.nl/scholen-scol

DE GOEDE HERDER Regio Oost

Kerk: De Goede Herder (Meerburgkerk), Hoge Rijndijk 18, 2382 AS Zoeterwoude (tevens postadres),
Telefoon secretariaat: ma-/wo-/vr-ochtend, 071 541 15 10 of degoedeherder@yahoo.com.
Kerkbijdrage: NL12 RABO 0335 6021 85 t.n.v. De Goede Herder.
Kopij-adres: hulst.zw@gmail.com. Eerst aanspreekbare: pastoor W.P.L. Broeders.

Vespervieringen in de Advent

Jaarlijks organiseert onze Parochiekerk samen met de Protestantse Gemeente van Leiderdorp, in de Advent een viertal oecumenische vespers. Deze vespers hebben een sobere liturgie en zijn thematisch van opzet: licht, muziek, gebeden, stilte en samen zingen. Even tot rust komen in de hectiek van de drukke decembermaand. Thema van deze vespers is dit jaar: 'Engelen: Gidsen onderweg naar Kerstmis'. Wij verdiepen ons deze tijd in het Bijbelboek Tobit. Het vertelt ons het verhaal van de blind geworden Tobit, zijn vrouw Anna en hun zoon Tobias. In deze verhalen is een bijzondere rol weggelegd voor de engel Rafaël. Donderdag 12 december, Goede Herderkerk en op donderdag 19 december, Dorpskerk Leiderdorp, beide keren van 19.15 tot circa 19.45 uur. Van harte welkom!

Adventsproject kinderen

In onze Parochiekerk start deze Adventstijd een nieuw project voor kinderen. Een onlangs opgerichte werkgroep begeleidt de aanwezige kinderen op weg naar Kerstmis. Dit is gestart tijdens de gezinsviering op 1 december waarbij de kinderen ook na de viering aan de slag zijn gegaan en hebben geknutseld aan de hand van de inhoud van de liturgie. Ook op de overige zondagen komen de kinderen tijdens de vieringen bij elkaar en wordt een kaarsje ontstoken van de Adventskrans.

Kerstconcert

Voor de tweede keer organiseert het dames- en herenkerk van De Goede Herder o.l.v. dirigente Ans Bulles, op het orgel begeleid door António Pedrosa, een Kerstconcert met lezingen en liederen. De lezingen vertellen het verhaal van Jezus' geboorte, maar beginnen al in het Oude Testament

Zo gaan wij samen op weg naar Kerst. Tus- sen de lezingen worden er liederen gezongen: Carols, soms door het koor, vaak in een samen- zang met alle aanwezigen. De viering vindt plaats op zaterdag 14 december om 15.30 uur

in De Goede Herderkerk. Na afloop is er een deurcollecte voor Exodus, hulp na detentie. En in het atrium van de kerk is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten bij een drankje. Komt allen tezamen!

Kerstspel Tweede Kerstdag

Op initiatief van leden van ons Tienerkoor wordt een oude traditie in ere hersteld. Tot aan de sluiting van de Meerburgkerk, voor de ingrijpende renovatie, werd ieder jaar tot 2014, op Tweede Kerstdag, een Kerstspel opgevoerd waarbij het Kinderkoor voor de muzikale omlijsting zorgde. "Al zeker 40 keer eerder vond deze bijzondere viering op Tweede Kerstdag in de Meerburg plaats", aldus emerituspastoor Jan Schlatmann destijds. Het begon ooit door kapelaan W.G. Vet, die van 1968 tot 1974 verbonden was aan de Meerburgparochie onder pastoor J.W. Kragtswijk. "Wij hebben goede herinneringen aan de keren dat we mee mocht-

Agenda

Vieringen

Zondag 9.30 uur in de Goede Herderkerk.
Na afloop is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten in het atrium naast de kerkzaal.

Door-de-weekse vieringen

Woensdag 10.00 uur in de Mariakapel
Woord- en gebedsdienst.
Op de tweede woensdag van de maand
10.00 uur Eucharistieviering met pater L. van Ulden
ofm. Daarna is tot 12.00 uur gelegenheid elkaar
te ontmoeten in het atrium naast de kerkzaal in
De Herdershof.

Thuiscommunie

Iedere 1e zaterdag van de maand wordt de
H. Communie gebracht naar mensen die niet meer
regelmatig naar de kerk kunnen komen.
Eerstvolgende datum is 4 januari. Voor aanmeldin-
gen en vragen kunt u contact opnemen met Miep
Vroonhof tel. 071 589 16 26.

ten doen en wilden het graag weer opstarten",
aldus Anne van Lier en Simone en Leonie Coe-
ne. "We gaan onder leiding van Veronique en
Thijs van der Hulst zeker 5 keer repeteren en
hebben al veel kinderen benaderd om mee te
doen met onze koren. We zijn ook op de Bernar-
dusschool de klassen langs gegaan om kinde-
ren te vragen om mee te zingen!" Het Kerstspel
begint op Tweede Kerstdag om 11.00 uur.

Kerstvieringen

24 december Kerstavond:

19.00u. Gezinsviering met Kinderkoor en
Tienerkoor. Voorganger:
Thea Epskamp.
21.00u. Kerstnacht mis met Dames- en
herenkerk.
Voorganger: pater Thijs Moons ofm.
23.30u. Kerstnacht mis met JongerenMidden
koor.
Voorganger: pastoor Walter Broeders.

25 december Eerste Kerstdag:

9.30u. Hoogmis met Dames- en Herenkerk.
Voorganger: pastoor Walter Broeders.
14.00u. Kindje wiegen.

26 december Tweede Kerstdag

11.00u. Kerstspel met Kinderkoor en
Tienerkoor.

Overleden

30-09	J.A. Reijnsbergen-Heijkoop,	99 jaar
02-10	C.P. van Dijk-van Klink,	87 jaar
02-10	M.A.A. Rijkers,	84 jaar
03-10	Johannes T.M. den Hollander,	77 jaar
04-10	E. Lamers-Buizer,	88 jaar
11-10	Antonius Jozef van Schagen,	91 jaar
23-10	Adrianus Henricus Kluiters,	81 jaar
24-10	M. Baelde,	81 jaar
25-10	J.G.M. Volwater,	78 jaar
28-10	W.E. van der Meer,	82 jaar
01-11	J.M. Bouman,	74 jaar
07-11	G.A. van Hulst,	95 jaar.

Gedoopt

Op 6 oktober: Martha Adriana Ashanti Turk.

Beheercommissie en Pastoraatgroep

Beheercommissie: André Bouwman, Michel Coene,
Gerard van der Hulst, Joop van Huut, Theo Rump,
Freek Versteegen.

Pastoraatgroep: Paula van den Bosch, Heleen
Brouwer, Stephanie Jägel, Jeanneke van der Hulst.

SINT JAN'S ONTHOOFDING

Regio Oost

Kerk: Zuidbuurtseweg 15, Secretariaat: Zuidbuurtseweg 15, 2381 LB Zoeterwoude-Dorp, 071 580 12 15 of sintjansparochie@hotmail.com. Openingstijden: dinsdag en vrijdag van 9.30 tot 11.30 uur. Bank: NL95 INGB 0000 2717 53 t.n.v. HHPP Sint Jan. Kopij-adres: Annie Borst, 071 580 32 83 of annie_borst@msn.com. Eerst aanspreekbare: pastoor W.P.L. Broeders.

Allerzielen

Vele parochianen en familieleden wisten op zaterdag 2 november de weg naar de kerk en de begraafplaats te vinden. Met een dankbaar gevoel kijken we terug op dit gebeuren waarbij we onze dierbare overledenen in het licht plaatsten. Met grote dank aan alle vrijwilligers die een bijdrage leverden!

Veiling met een Missie

In oktober werd voor de 45^e keer de jaarlijkse 'veiling met een missie' gehouden. Aan het eind van de zeer gezellige avond stond er een bedrag van € 43.755,- op de teller. Dit mooie bedrag zal volledig ten goede komen aan projecten 'met een missie', waarbij iemand betrokken is met binding aan Zoeterwoude. Hulde aan al degenen die dit ook dit jaar weer mogelijk hebben gemaakt.

Waar denkt u aan bij Kerst?

Misschien denkt u aan de Kerstboom, de Kerststal, lichtjes in de huizen en feestelijk versierde straten. Deze symbolen hebben hun eigen betekenis, maar hebben weinig te maken met de originele boodschap van Kerst. Met Kerst wordt de geboorte van Jezus gevierd. In Jezus kwam God zelf in de vorm van een mens naar de aarde. Hij kwam dichtbij. Hij wilde niet langer een verre God zijn, maar een persoonlijke Vader. In de Kerstnacht kan van alles gebeuren. Dichters en dromers hebben dat gezongen. In de Kerstnacht gebeuren er grote wonderen, je raakt er niet op uitgekeken! Vooral op de laatste woorden: Vrede op aarde! Vrede op aarde: het brandt in je mond als je het uitspreekt. Zeker nu: in een tijd waarin we midden in heftige discussies zitten over de toekomst van de wereld. Kerstfeest vieren we in een wereld vol angst, angst om jezelf, angst voor de toekomst. Maar 'wees niet bang', 'Vreest niet'. Die woorden betekenen Gods eigen oorlogsverklaring.

ring aan alle angst, moedeloosheid en wanhoop. 'Vrede op aarde' - de meest indringende woorden van het Kerstverhaal. Als dat woord eens vlees mag worden en onder ons zijn intrek mag nemen. 'Vrede op aarde' - maar niet als bij toverslag, niet als een wonder dat uit de lucht komt vallen. Vrede is een eindpunt van een lange weg van zoeken en luisteren, van werken en vechten. Ik wens u allen een vredig Kerstfeest toe.

Margreet Onderwater, gebedsleider

H. Vormsel en H. Communie

In januari beginnen de voorbereidingen weer voor het heilig Vormsel (16 mei) en de Eerste Heilige Communie (2^e Paasdag, maandag 13 april). Heeft u een kind dat hiervoor in aanmerking komt en bent u nog niet hiervoor benaderd (omdat uw kind niet in Zoeterwoude naar school gaat) neem dan z.s.m. contact op met de werkgroep Communie: margreetonderwater2@gmail.com. Voor het Vormsel: Anneke de Jong 071 580 23 43.

Afscheid Christus Dienaar kerk

Het afscheid was er al, maar nu de slopers daadwerkelijk aan hun werk begonnen zijn doet dat toch wel een beetje pijn. Bij het verschijnen van dit blad zal er van de hele kerk niets meer over zijn. Rest ons slechts dierbare herinneringen!

Orgelconcert

Op 31 januari om 20.00 uur wordt er een orgelconcert 'by candlelight' gehouden in de Dorpskerk in Zoeterwoude, Dorpsstraat 17. Het wordt verzorgd door Ronald de Jong uit Zoetermeer. Toegang: € 9,-, tot en met 21 jaar vrij entree. De kerk is open vanaf 19.30 uur. Meer info: www.orgelconcerten-zoeterwoude.nl.

Kerk van Zoeterwoude

De website kerk van Zoeterwoude is niet meer. Voor digitale informatie over de geloofsgemeenschappen in ons dorp kunt u voor de Sint Jan's kerk, De Goede Herder kerk en de H. Laurentiuskerk in Stompwijk terecht op: www.hhpp-oost.nl en voor de gemeente rond de Dorpskerk op: www.dorpskerkzoeterwoude.protestantsekerk.net.

Vieringen rond de feestdagen

Kerstavond 24 december

17.00 uur Kinderkerk, gebedsviering
20.00 uur Eucharistieviering Parochiekoor
22.30 uur Eucharistieviering Eigentijds koor
Voorganger bij beide Eucharistieviering is pater C. v.d. Eijnden

Eerste Kerstdag 25 december

15.00 uur Kindje Wiegen

Dinsdag 31 december

19.00 uur Oudjaarsviering, pastoor Broeders.

Familieberichten Overleden

04-10 Ria van der Ploeg - de Jong 71 jaar
06-10 Nelly van der Poel 66 jaar
10-10 Jan Versteegen 68 jaar
30-10 Bart van Diemen 97 jaar
06-11 Truus de Vreede - Vervoorn 81 jaar.

Bankrekeningnummers

Kerkbijdrage/kerkbalans
NL93 INGB 0002 564 772 of NL75 RABO 0375 304 800 t.n.v. HHPP Kerkbijdrage Sint Jan
Misintenties en overige zaken
NL95 INGB 0000 271 753 t.n.v. HHPP Sint Jan (geef uw misintenties altijd telefonisch of per post door voordat u per bank betaald, bankafschriften worden maar 1x per maand door de bank verstrekt).

Weekendvieringen

Alle reguliere weekendvieringen in de Sint Jan zijn op zaterdagavond om 19.00 uur.

Organisatie

Pastoraatsgroep

Margreet Onderwater, Aad van Slingerland, Annie Borst, Chantal de Koning

Beheercommissie

Lon Kuenen, Aad Berk, Bert v.d. Bosch, Zita Hilgersom, Kees Janson.

H. LAURENTIUS

Regio Oost

Kerk: Dr. Van Noortstraat 88. Pastorie: Dr. Van Noortstraat 88, 2266 HA Stompwijk, 071 580 16 04 of sintlaurentius@hotmail.com. Openingstijden secretariaat: maandag, woensdag en vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur. Algemene kerkbijdragen: NL49 RABO 0361 502 168. Kopij-adres: Agnes van Boheemen-Vollebregt, 070 327 41 23 of aadenagnesvanboheemen@hetnet.nl. Eerst aanspreekbare: pastoor W.P.L. Broeders.

Burgemeester opent Bruggenfeest

Stompwijk's weekblad 'De Dorpsketting', waarin ook berichten van onze kerk staan, beleefde zijn 2500^e uitgave. Bij die gelegenheid, was er weer eens een 'Bruggenfeest': Stompwijk heeft door de vele bruggen ook wel de naam 'Bruggendorp aan de Vaart'. Om 16.00 uur was de opening van het feest in onze kerk door burgemeester Tigelaar. Hij legde daarbij ook de stukken uit die hij op het orgel zou spelen, o.a. een parafrase op Sarabande van Händel. Daarna zongen het parochie- en EMS-koor samen met de aanwezigen nog twee gelegenheidsliederen op bekende melodieën, ook begeleid door de burgemeester. Hij kreeg een groot applaus. Voor herhaling vatbaar! Bij het Bruggenfeest zijn de bruggen versierd; er wordt gegeten, gedronken en gepraat met burens, bekenden en passanten. Ook het bruggetje bij onze kerk deed mee. Omdat op dit bruggetje veel bruidsparen in het verleden een foto lieten maken, werd iedereen in de gelegenheid gesteld om dit ook eens te laten doen. Er werd veel gebruik van gemaakt!

Trouwe Rondom de Kerklezers herkennen het bruggetje wel. Het is immers een geliefde plek voor onze Communicantjes voor de foto.

Opening Dorpspunt

Het heeft een hele tijd geduurd, maar vrijdag 11 oktober kon eindelijk het nieuwe gebouw, waar heel veel dorpsactiviteiten plaatsvinden, officieel worden geopend. De oude Maarten van de Veldeschool was hard aan vernieuwing toe. En dat kon worden gecombineerd met alle bezigheden uit het oude Dorpshuis. Zoals de KBO, fanfare, jongerensoos, vergaderingen, enzovoort. Maar ook de redactie van 'De Dorpsketting', die nog in de pastorie zat heeft er een nieuw onderkomen gevonden. En vaak wordt het gebruikt bij condoléances na een uitvaart. Het gebouw ligt naast de kerk, wat dus erg handig is. Ook de nieuwe naam werd nu onthuld: DORPSPUNT. Het werd een feestelijke opening door wethouder Astrid van Eekelen, samen met initiatiefnemer Koos van Wissen en een paar schoolkinderen. Waarna het hele gebouw kon worden bekeken. Er wer-

Foto: Fotografie Carmen

den nog een aantal optredens verzorgd door meestal inwoners van Stompwijk. Voor iedereen waren er hapjes en drankjes, waar druk gebruik van werd gemaakt. Het bleef nog lang gezellig. Agnes van Boheemen Vollebregt

Gouden huwelijk Aad en Agnes

Op 5 november vierden Aad en Agnes van Boheemen Vollebregt hun gouden huwelijksfeest, wat een mijlpaal! Aad en Agnes zijn erg betrokken bij de H. Laurentius. Aad knapt graag dingen op, onlangs nog een oude kaarsenstandaard, die er nu weer prachtig uitziet. Ook op het kerkhof doet hij hand- en spandiensten. Agnes speelt graag op het orgel en doet dat in de Zoetermeerse Nicolaaskerk en bij vieringen in het Lange Land ziekenhuis. Ook schrijft ze steeds leuke stukjes in 'Rondom de Kerk' en interviewt ze soms voor 'De Dorpsketting'. Ook waren ze actief voor Kringloopwinkel 'De Stal'. Ze trakteerden na de viering op zondag op een heerlijk stukje appeltaart met slagroom. Wij

wensen Aad en Agnes nog vele gezonde jaren toe!
Annie van Rijn

Kerstviering op de Maarten van de Velde school

Op donderdag 19 december vieren wij Kerst op school. Dit is voor het eerst in ons nieuwe gebouw! Een deel van onze viering vindt plaats in de kerk, maar op het moment dat we dit stukje schrijven is helaas nog niet precies bekend hoe dat eruit zal komen te zien. Natuurlijk gaan we ook dit jaar op school weer genieten van een heerlijk Kerstdiner
Kees Jan Visser

Tip van de redactie:

Het is altijd een sfeervolle viering. Dus houdt u dan de Dorpsketting in de gaten voor het tijdstip.

Kerstvieringen

Kerstavond 24 december

19.00 uur Gezinsviering met kinderkoor
21.00 uur Eucharistieviering EMS koor

Eerste kerstdag 25 december

11.00 uur Eucharistieviering met parochiekoor

Tweede kerstdag

11.00 uur Kindje Wiegen.

In de komende tijd zijn er weer vele vieringen en interessante activiteiten in en vanuit onze kerken waarbij u van harte welkom bent! Opgave niet nodig, tenzij anders vermeld. De folder met het catecheseaanbod 'Geloofsvorming en verdieping' in het voorjaar ligt met Kerstmis achterin de kerken. Daar staat nog meer informatie in. Weekendvieringen staan op pagina 22 en 23, jongerenactiviteiten ziet u op pagina 20-21.

Kinder-Kerstactiviteiten!

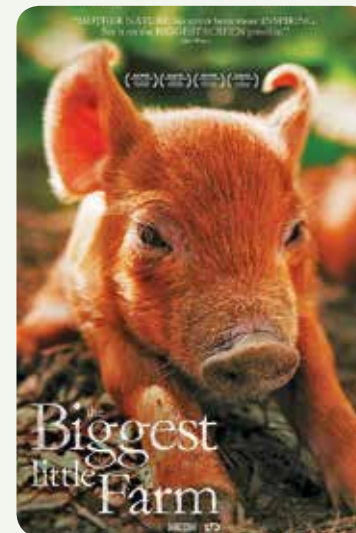
Er zijn weer veel activiteiten voor kinderen rond Kerstmis in onze kerken. Om te beginnen **Kerstmis voor gezinnen** op Kerstavond 24 december met Kerstverhaal: in de Joseph en de

Sint Jan om 17.00 uur, in De Regenboog om 18.00 uur, in de Maria Middeles, de Petrus, De Goede Herder om 19.00 uur. De H. Laurentius heeft een Gezinsviering op 26 december. **Kindje Wiegen**, Kerstverhaal en liedjes voor de allerkleinsten, is op 25 december in de H. Laurentius om 11.00 uur, om 12.00 uur in de Petrus, om 13.00 uur in de Hartebrug, in De Goede Herder om 14.00 uur en in de Sint Jan om 15.00 uur. Daarnaast is weer de Kerstallententoonstelling in **mu-seum Greccio** (achter de Hartebrug) te bekijken op de zondagen 15, 22, 29 december en 5 januari van 12.15 tot 14.00 uur. Daar is ook een wedstrijd voor goot en klein! In de Josephkerk is op 26 en 27 december van 13.00 tot 15.00 uur de levensgrote **Kerststal** te zien en voor de kinderen een 'weg naar de stal route'. Mooie Kerststallen zijn er natuurlijk in alle kerken. Op 26 december is in De Goede Herder een **Kerstspel** 'De Ster van Bethlehém', gespeeld door kinderen en tieners. Een flyer met alle vieringen en activiteiten voor kinderen wordt weer verspreid onder de RK-scholen en onze kerken.

Film en Spiritualiteit 2019-2020

Het thema van Film en Spiritualiteit in het seizoen 2019-2020 is 'Onze zorg voor de Schepping', aansluitend op het 'Laudato Sí'-jaar in Regio Zuid.

Op 24 Januari **The biggest little farm**: John en Molly Chesterman besluiten hun droom te volgen en een duurzame boerderij te beginnen. Een hoopvolle documentaire-achtige film over hoe de mens in harmonie met de natuur kan leven. Op 21 februari is de film **Erin Brockovich** te zien: Erin Brockovich, vecht als alleenstaande moeder een vervuilingszaak aan maar merkt al snel dat ze niet serieus wordt genomen. Opgeven is echter geen optie. **Tijd en plaats** 19.15 tot 22.30 uur (met pauze) in de Romanuszaal, Lange Mare 79 achter de Hartebrugkerk. In maart, april en mei weer nieuwe films! Zie de volgende Rondom de Kerk.

CaFE God beter leren kennen

Een serie lezingen door David Paine op dvd (ondertiteld). Op een zeer toegankelijke wijze legt hij uit hoe we Gods liefde, Gods Woord, Gods vergeving, Gods Geest .... beter kunnen leren kennen. Met erna samen napraten met een glaasje erbij. Het is immers CaFE! Op de maandagen 13, 20, 27 januari en 3, 10 en 17 februari. Inloop vanaf 19.30, aanvang 20.00 uur, einde 21.30 uur. Opgave niet nodig. Pastorie H. Lodewijk. Door Bas van Pampus pw en pastoor Smith.

December

15 3e Zondag van de Advent

16 Avond van Barmhartigheid
19.00 in de Josephkerk

17 Katholieke inleiding op de H. Schrift

Infomatie bij 28 januari. Lodewijk-pastorie, van 20.00 tot 21.30 uur. Door pastoor Smith.

18 Gulden Mis in de H. Lodewijk om 7.00 uur. De kerk is alleen verlicht met kaarslicht

19

20

21 Open Kerkactie Hartebrug

Van 14.00 tot 16.00 uur

22 4e Zondag van de Advent

Kerstsamenzang Petruskerk

16.00 tot 17.00 uur. Zie Petrus-pagina 16 voor meer info

23

24 Vigilie van Kerstmis

Kerstnachtmiss

25 Kerstmis

Hoogfeest

26 Tweede Kerstdag

27

28

29

30

31 Oecumenische viering

17.00 uur in de Antoniuskerk. Meer info op pagina 17

Augustinus en Adrienne von Speyr

Twee begenadigde katholieken, die een uit de 5e de ander uit de 20e eeuw, die teksten nalieten die op prachtige wijze het geloof verwoorden: over de Mis, de Biecht, het gebed, het leven als christen en eeuwig leven. Op de donderdagen 6 februari, 5 maart, 2 april, 7 mei en 4 juni. Van 20.00 tot 21.30 uur, in de H. Lodewijkpastorie. Opgave niet nodig. Door pastoor Smith.

Januari

1 Heilige Maria
Moeder van God.
Hoogfeest

2

3

4

5 Openbaring des Heren
Hoogfeest Driekoningen

6

7 Film en gesprek

The two popes. Conservatief of progressief geloven? Van 19.30 tot 22.00 uur in de Petruspastorie. Begeleiding Bas van Pampus pw.

8

9

10

11

12

13 CaFE God beter leren kennen. Zie hierboven

14

15

16

17 Nieuwjaarsontmoeting
De Bakkerij Van 16.30 tot 18.00 uur. Iedereen is welkom. Info op www.debakkerijleiden.nl

18

19 Oecumenische viering in de Antonius In het kader van de Week van het Gebed voor de Eenheid. Zie pagina 17 voor meer info

20 CaFE God beter leren kennen. Zie hierboven

21

22 Het religieuze leven door de eeuwen heen Van Woestijnvaders tot de nieuwe religieuze congregaties. Om meer zicht te krijgen op het waardevolle van het religieuze leven voor Kerk en Wereld. De Ridderzaal bij de Josephkerk, Alexanderstraat 1A. Van 20.00 tot 21.30 uur. Door pastoor Smith

23

24 Film en Spiritualiteit

The biggest little farm. Zie links

25

26

27 CaFE God beter leren kennen. Zie hierboven

28 Katholieke inleiding op de H. Schrift Hoe lezen we de Bijbel? Wat te doen met moeilijke passages? Wat is de inspiratie? H. Lodewijkpastorie, van 20.00 tot 21.30 uur. Door pastoor Smith. Graag een eigen Bijbel meenemen. Ook op 18 februari en 17 maart

29

30

31

Februari

1

2 Maria Lichtmis Feest
Zie pagina 7

3 CaFE God beter leren kennen. Zie hierboven

4 Film en gesprek

Unplanned. Het pijnlijke rond abortus. Info bij 7 januari

5

6 Augustinus en Adrienne von Speyr Zie links

7

8

9

10 CaFE God beter leren kennen. Zie hierboven. Ook op 17 februari

11

12 Het religieuze leven door de eeuwen heen Info bij 22 januari. Ook op 11 maart.

Basics van het geloof

Over alles wat je bezighoudt over het geloof kun je in gesprek met een persoonlijke e-coach. Start elke donderdag. Zie www.HoevindjeGod.nl.

HARTEBRUG Regio Zuid

Kerk: Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Haarlemmerstraat 110, Leiden. Secretariaat: Haarlemmerstraat 106, 2312 GD Leiden, 071 512 04 01 of hartebrugkerk@kpnmail.nl. Openingstijden: dinsdag en vrijdag van 10.00 tot 14.00 uur. Secretaresse: Corry Arendse. Koster/Beheerder: Joop Kruijs, 06 51 53 54 20. Kopij-adres: Corry Arendse, 071 341 28 89 of arendse.corry@hetnet.nl. Bank: NL29 INGB 0002 595800 tnv. HHPP Kerkbijdrage Hartebrugkerk. Eerst aanspreekbare: pastoraal werker Marlène Falke-de Hoogh.

Misdienaarsuitje

Voor hun trouwe diensten in de kerk verdienen ze dat dubbel en dwars: een leuke middag samen! Op zondag 3 november vertrokken de jongens en meisjes na een lekkere lunch in de Romanuszaal naar TRIXS in Leiderdorp. Een groot trampolinepark waarin je helemaal los kunt gaan. Daar hadden ze dan ook totaal geen moeite mee. Er werd gesprongen dat het een lieve lust was en het schuimrubber vloog hen om de oren. Het tegenovergestelde van keurig gedisciplineerd dienen op het priesterkoor van de kerk. Maar dat kunnen ze ook en dat vinden we helemaal geweldig! Het evenement werd in restaurant La Bota afgesloten met een heerlijke maaltijd. Hartelijk dank aan iedereen die er een steentje aan heeft bijgedragen!

Een drieluik van kinderactiviteiten

De kinderen in de Hartebrugkerk waren in het weekend van 16 en 17 nov. lekker bezig. Op zaterdag hielden de **Vriendjes van Franciscus** een Sinterklaas-special waar ze, met de hulp van Lamis, pepernoten hebben gebakken. Met twee kleine Pieten aan tafel was het extra gezellig!

Tijdens het bakken was er een quiz met vragen over Sinterklaas en het 'element' vuur. De volgende dag hebben de kinderen hun mooi versierde en gevulde **schoenendozen** ingeleverd. Het zijn persoonlijke cadeaus voor kinderen in de vluchtelingenkampen op Lesbos. Tijdens het koffiedrinken hebben tieners en volwassenen nog meer schoenendozen versierd. Wij hopen door dit kleine gebaar kinderen elders in de wereld een beetje blij te maken. En op zondag 24 november was er

een voorstelling van **De Leeuwenkoning** (Lion King). Het verhaal over de jonge Simba die moest leren wat het betekent om een echte koning te zijn. Heel passend op het feest van Christus Koning en een mooie afsluiting van het kerkelijk jaar.

Eerste heilige Communie

Kinderen die in groep 4 of hoger zitten kunnen in het komend jaar de Eerste H. Communie ontvangen. De ouders van de kinderen die in ons ledenbestand staan geregistreerd hebben

daar inmiddels al een uitnodiging voor ontvangen. Geen uitnodiging ontvangen en toch graag meedoen? Laat het even weten bij het secretariaat!

Kersttijd in de Hartebrug

Zaterdag 14 december 14.00 uur
Grote Adventsactiviteit in de Romanuszaal voor kinderen van alle leeftijden: Kerstkaarten en decoraties maken

Zondag 15 december
Kerstmarktje na de mis van 11.15 uur
Opbrengst voor de Bisschoppelijke Adventsactie

Zondag 15 december 15.00 uur
Kerstviering voor gasten van de Zonnebloem in de Romanuszaal

Zaterdag 21 december 14.00 tot 16.00 uur
Open Kerk Actie

Zondag 22 december 15.00 uur
Kerstconcert door het Hartebrugkoor
Op het programma staan klassieke werken in de sfeer van Kerstmis van bekende en minder bekende componisten. Solistische medewerking wordt verleend door eigen koorleden, instrumentale medewerking door het koper-

ensemble uit de BrassBand Schoonhoven en orgelbegeleiding door Jan Verschuren. Het geheel staat onder leiding van Theo Goedhart. Het volledige programma staat vermeld op www.hartebrugkoor.nl. Toegangsbevisen in voorverkoop € 12,00, toegangsprijs aan de deur € 15,00

Dinsdag 24 december 2019
22.00 uur Kerstavond Nachtmis
m.m.v. Hartebrugkoor

Woensdag 25 december 2019
11.15 uur Kerstmis Hoogfeest
m.m.v. Hartebrugkoor
13.00 uur Kindjeweigen, voor de allerkleinsten met verhaal en liedjes bij de Kerststal.

Museum Greccio

Het museum Greccio is in de Kerstperiode geopend met een grote verzameling van bijzondere Kerstgroepen uit binnen- en buitenland. Zie voor openingstijden: www.museumgreccio.nl.

Zondag 5 januari 2020
11.15 uur Openbaring des Heren
Eucharistie en terugkomviering Dopelingen

Na afloop kinderlunch en Nieuwjaarsreceptie in de Romanuszaal.

Vaste vieringen

Zondag 11.15 uur
gezongen Eucharistieviering
Donderdag 12.30 uur
Eucharistieviering met na afloop gelegenheid voor een biechtgesprek tot 13.30 uur
Kinderwoorddienst
op de 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand en op alle zondagen van de Adventstijd.

Uitvaartverzorging

Levendaal 103 - Leiden

Afscheidscentrum

Oegstgeest

Piet Heinlaan 42a - Oegstgeest

071 - 512 21 12

Dag en nacht bereikbaar

www.levendaal.eu
www.afscheidscentrum.com

Kerkelijk Centrum De Regenboog

Verhuur van zalen
4-20-50-100-250 personen
Vergaderingen
recepties
cursussen
bijeenkomsten
Gratis parkeren!

Beheerder: R. van Heyningen
Watermolen 1, Leiden, 071-5212858
Email: beheerder@kcregenboog.nl
www.deregenboogmerenwijk.nl/verhuur

BMS Notarissen
Plantsoen 25
2311 KG Leiden
t. 071 516 29 30
e. info@bmsnotarissen.nl
www.bmsnotarissen.nl

Notarissen
mr. R.H. (Roel) Breedveld
mr. E.J. (Egbert) Moolenaar
mr. M. (Mark) Schwarze

Voor ruimte, rust
en betrokkenheid

C.G.J. Onderwater
Crematie- en uitvaartverzorging

Dijk 1a - 2731 AA Benthuisen
info@cuo-zm.nl - www.cuo-zm.nl
Tel.: 079 - 342 29 06
Dag en nacht

VERSTEEGEN

Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's.
Reparatie en onderhoud van alle merken.

AUTO'S

WWW.VERSTEEGENAUTOS.NL

- onderhoud van alle merken
- schade reparatie
- verkoop van alle merken nieuw en gebruikt
- onderhoud van lease auto's
- carwash center
- goedkoopste tankstation van de regio

■ Europaweg 1 Zoeterwoude, T 071 - 580 13 86
■ E info@versteegenautos.nl

installaties

totaal verbouwing

witgoed

koopmans verf

ijzerwaren

gereedschappen

tuin gereedschappen

bouwmateriaal

beveiliging

elektro service

installatietechniek

ijzerwaren

witgoed

www.hartwijk.nl
Lammermarkt 3 2312CK Leiden 071-5126627

SINT PETRUS

Regio Zuid

Sint-Petruskerk: Lammenschansweg 40a, Leiden, Pastorie: Lorentzkade 16a, 2313 GB Leiden, 071 512 19 12 of secretariaat@sintpetrusleiden.nl. Openingsuren pastorie: alle werkdagen van 9.30 tot 11.30 uur. Bank: NL04 INGB 0002 5541 52 t.n.v. HHPP Sint Petrus Kerkbijdragen, Leiden. Kopij-adres: lcwvangoozen@gmail.com. Eerst aanspreekbare: pastoraal werker Marlène Falke-de Hoogh.

Start project 'Kerk en Kunst'

Op 1 november was in de Petruskerk de landelijke start van het project 'Kerk en Kunst', met toelichting van diverse projecten in het hele land. In Leiden is dat het vijfjarige fotoproject 'Zes Leidse Kerken in Transitie' van Krien Clevis. In het weekend van Allerheiligen en Allerzielen, op 1, 2 en 3 november waren alle kerken opengesteld met kaarslicht: symbool van de Verrijzenis van de doden en voor nieuw leven. Zo kon het publiek de kerken in kaarsverlichting beleven en ook zelf een kaarsje opsteken. 'Kerk en Kunst' wordt mede mogelijk gemaakt vanuit het programma 'Toekomst Religieus Erfgoed' waarin partners samenwerken om kerkgebouwen een duurzame toekomst te geven. Meer over dit onderwerp op www.toekomstreligieuserfgoed.nl/kerk-en-kunst.

Eerste H. Communie en H. Vormsel

Met Kerstmis liggen achterin de kerk brieven met informatie over de voorbereiding op de eerste H. Communie en het H. Vormsel. Voor meer informatie bij Pernelle Severijnen, pam. severijnen@planet.nl of 071 512 49 88.

Dooptviesing voorjaar

De eerste Doopviesing is op zaterdag 21 maart om 15.00 uur. De voorbereidingsavond is op dinsdag 10 maart om 19.30 uur in de pastorie van de Petrus. Voor informatie en/of opgave: pam.severijnen@planet.nl of 071 514 49 88.

In Memoriam Hans de Kruijs (1926-2019)

Hoe doe je dat, ruim 80 jaar bij één koor? Heel kort samengevat: dat gaat vanzelf. Omdat alles wat je graag doet, geen moeite kost. Maar zoveel jaren samenvatten in een paar zinnen is wél lastig. In vogelvlucht dan

maar. Het begint met het jongenskoor, ver vóór de oorlog. Vervolgens is er (tijdens de oorlogsjaren) een soort van aspirant-lidmaatschap bij het Herenkoor. En na terugkomst uit Nederlands Indië in 1958 is het min of meer vanzelfsprekend om lid te worden van het Herenkoor. Daarna is Hans de Kruijs nooit meer weggeweest. Zelfs niet toen hij een tijdje in Schiedam woonde en daarvoor twee keer per week (repetitie en Hoogmis) op en naar Leiden moest rijden. We hebben Hans heel lang bij ons mogen hebben. Hij wilde het Petruskoor niet loslaten. En omgekeerd gold dat ook voor ons. Zingen deed hij ontzettend graag. En daar hebben wij als koor, en als parochiegemeenschap bijna een heel mensenleven van mogen genieten. Trouw en vriendschap, die op een koor in feite onmisbaar zijn, waren bij Hans in goede handen. Natuurlijk had Hans nagedacht over de muziek bij zijn eigen uitvaart. Hij kon er op vertrouwen dat zijn koor zijn beste beentje voor zou zetten. Op 4 november hebben we dankbaar en geheel in zijn geest afscheid van hem kunnen nemen. Ton van Schie

Zondag 22 december 16.00 uur

Kerstsamenzang

Iedereen is welkom om mee te zingen. Met Kerstverhaal en een voorproefje van het Kerstrepertoire van de koren. Kinderen hebben een speciale rol. Na afloop is er Glühwein of warme chocolademelk.

Dinsdag 24 december 19.00 uur

KinderKerstviering

Bidden, zingen en kinderen van de Josephschool spelen het Kerstverhaal

Woensdag 25 december 12.00 uur

Kindje Wiegen

Met Kerstverhaal bij de Kerststal, Kerstliedjes.

Dinsdag 24 december 21.00 uur

Nachtmis

Het Petrusprojectkoor zingt. Dit jaar zijn er ruim 50 zangers! Dit jaar zingt het koor een vrij recent geschreven Mis: de Messe Lyrique van de Nederlandse componist Frank van Nimwegen, uit 1986. Dat de componist een vaardig organist is, is goed te horen aan de uitdagende orgelpartij.

Vaste Vieringen

Zaterdagavond – Vooravondmis van de zondag

19.00 uur Mis met Sint Petruskoor of samenhang en nadien koffie

Door de Week

Eucharistieviering in de dagkapel, ingang via de witte deur naast de parochiezaal

- Dinsdag 9.00 uur

- Vrijdag 9.00 uur

Na deze Missen is er biechtgelegenheid

Open Kerk

Iedere 2e woensdag van de maand van 11.00 tot 12.00 uur met aanbidding en Rozenkrans (11.30 uur). Deze maanden is dat op woensdag 8 januari en 12 februari.

Overleden

Cornelis Vermeer * 03-01-1935 + 04-08-2019
Echtgenoot van M. Vermeer – Schrama

Clim Buytendijk * 12-02-1989 + 23-08-2019

Johanna Maria Hendrika (Ans) Dickhoff – Koevoet
* 27-11-1935 + 27-08-2019
Weduwe van P. Dickhoff

Anna Catharina Maria (Anneke) van Rooijen – Slingerland
* 11-10-1942 + 05-09-2019
Echtgenote van T. van Rooijen

Willem van der Veer * 21-02-1935 + 08-09-2019

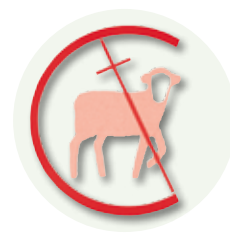
Johanna Elisabeth Theresia de Graaf – Brusche
* 22-04-1938 + 08-09-2019
Weduwe van de heer De Graaf
Jacoba Hoogstraten * 16-08-1929 + 22-09-2019

Johanna Heykoop – Reysbergen
* 15-04-1920 + 30-09-2019
Weduwe van de heer Heykoop

Matthijs Lamers * 28-02-1931 + 04-10-2019
Weduwnaar van J. Lamers – Buizer

Willem Overdijk * 28-10-1946 + 12-10-2019
Echtgenoot van A. Overdijk – Neuteboom

De heer Hendrikus (Hans) de Kruis
* 11-02-1926 + 28-10-2019
Echtgenoot van mevrouw De Kruis – Versteeg.

LAM GODS

Regio Zuid

H. Antonius van Paduakerk, Boshuizerlaan 13, Leiden, Maria Middelaeskerk, Rijndijk 283, Leiden. Secretariaat: Boshuizerlaan 13, 2321 SG Leiden, dinsdag van 9.30 tot 11.30 uur. Tel.: 071 531 01 62, e-mail: secretariaat@lamgodsleiden.nl. Kerkbijdrage: NL09 INGB 0000 5272 47. Eerst aanspreekbare: pastoraal werker Marlène Falke-de Hoogh.

Taizéviering was sfeervol

ALS ALLES DUISTER IS ...ontsteek dan een lichtend vuur... Dat vuur werd ontstoken op zondag 27 oktober tijdens de oecumenische Taizéviering in de Maria Middelaeskerk. Lichter en licht werd het toen de tientallen kerkgangers hun kaarsje plaatsten voor het Taizékruis. Lichter en licht werd het vooral ook in ons hart tijdens de spaarzaam gesproken meditatieve woorden, de harmonieuze liederen en de weldadige stilte gedurende de viering. Het was als een weldadige onderdompeling in een rimpelloos meer van vrede, rust en dankbaar besef van de aanwezigheid van de Eeuwige, Onzichtbare en Onnoembare waarop we hopen en die we God noemen. Het telkens opnieuw herhalen van de eenvoudige Taizéliederen was als een mantra die onze gedachten en geest in een ontspannen sfeer terugbracht om waar het in ons leven eigenlijk om gaat: Laudato Sí, dank aan de almachtige Onbekende door wiens handen de schepping zich voltrekt. Deze Taizéviering was een kostbaar uurtje op deze zaterdagavond om los te komen van alles wat ons door de dag heen zo bezighoudt.

Oudjaar

Het is een mooie oecumenische traditie geworden om op oudejaarsavond stil te staan bij wat er het voorbije jaar allemaal is gebeurd in ons leven, in de kerk en daarbuiten. Natuurlijk ook om Gods zegen af te smeken over het jaar dat komen gaat. Iedereen is welkom om 17.00 uur in de Antoniuskerk. Na afloop is er glühwein en oliebollen. U bent dan weer veilig thuis voordat het allereerste vuurwerk wordt afgestoken.

Zingen voor vrede op 21 december

Vorig jaar hebben we samen met onze protestantse broeders en zusters Kerstliederen gezongen in het winkelcentrum De Luifelbaan. Het winkelend publiek kon een vredeswens ophangen in een door ons mee-gebrachte Kerstboom en kreeg een kaarsje met een Kerstkaart mee naar huis. Dit jaar willen we dat weer doen, nu in winkelcentrum De Stevensbloem. Zingt u mee? We beginnen om 12.30 uur en zingen tweemaal een half uur met warme chocola tussendoor.

Actie Kerkbalans 2020

Ook komend jaar vraagt de parochiekern Lam Gods om uw financiële steun. Onderhoud van gebouwen, salarissen van het pastorale team en een goed verzorgde eredienst kosten geld. We hopen dus weer op uw gulle gaven, in de collecteschaal of via een al dan niet automatische overschrijving. Mocht u uw bijdrage over 2019 nog willen overmaken, dan kan dat nog steeds! Met veel dank.

Oecumenische viering 19 januari

In het kader van de jaarlijkse 'Week van Gebed voor de Eenheid' is er deze zondag om 10.00 uur een viering in de Antoniuskerk. U bent van harte welkom! Het landelijke thema in 2020 is 'Buitengewoon'. Dat belooft wat! Geïnspireerd door de buitengewone vriendelijkheid die in Handelingen 28 naar voren komt, daagt de 'Week van Gebed' deelnemers uit om te streven naar meer dan het gewone.

Eerste heilige Communie 2020

Alle kinderen vanaf groep 4 (of minimaal 7 jaar) worden van harte uitgenodigd om mee te doen met de voorbereidingen voor de Eerste heilige Communie. In 2020 ook weer gezellig samen met de kinderen van de Hartebrugkerk en misschien van meer Leidse kerken! U kunt uw kind aanmelden via het secretariaat, daar kunt u ook uw vragen kwijt.

Vieringen met Kerstmis

Op Kerstavond, maandag 24 december, is er een Gezinsviering met medewerking van het Kinderkoor 'De Vlammetjes' om 19.00 uur in de Maria Middelaeskerk. Om 21.30 is de Kerstnachtviering in de Antoniuskerk met medewerking van het Lam Godskoor. Op 1^e en 2^e Kerstdag zijn er geen vieringen in de Lam Gods. Op 1^e Kerstdag is er wel een viering in de Hartebrugkerk. Zie ook het rooster achterin dit blad.

Doordeweekse vieringen in de Antoniuskerk

Deze vieringen zijn op 3 januari en 7 februari (eerste vrijdag van de maand) om 10.00 uur met na afloop gezellig koffiedrinken.

Kinderkoor

De Vlammetjes zingen voor het allerlaatst op Kerstavond in de gezinsviering in de Maria Middelaeskerk om 19.00 uur. Over een vervolg in 2020 wordt nog nagedacht.

Maaltijd Plus

Op 31 januari is er in de Verdiepung, Stevensbloem 269, weer een lekkere maaltijd met een inleiding over een boeiend, vaak religieus onderwerp. Aanvang 18.00 uur. Einde om ongeveer 21.00 uur. Inschrijving op de lijst achterin de kerk.

Overleden

Op 12 oktober overleed Theodorus Christianus (Dick) van Noort; hij werd 90 jaar. Dick was een betrokken parochiaan. Vanaf zijn 15^e (!) was hij zanger van ons koor; dat hield hij vol tot enkele jaren geleden zijn gezondheid dat onmogelijk maakte. Op 19 oktober namen wij afscheid van Dick in een viering in de Maria Middelaeskerk.

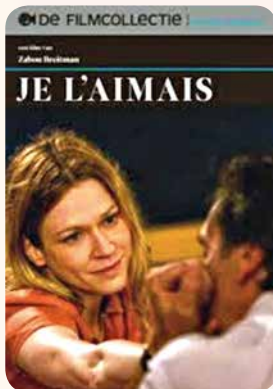

Watermolen 1,
2317 ST Leiden,
071 521 28 58,
beheerder@
kcregenboog.nl
www.deregen-
boogmerenwijk.nl

Film in de Regenboog

Woensdag 18 december om 19.30 is de film 'Je l'aimais', regie Zabou Breitman, te zien. Wanneer Cloé door haar man in de steek is gelaten, is ze radeloos. Ze vertrekt met haar twee dochtertjes naar het vakantiehuis van haar schoonvader Pierre (een prachtrol van Daniël Auteuil). Hij vertelt haar het verhaal van zijn eigen leven. Ongemerkt helpt hij door zijn verhaal Cloé verder op haar weg. Een film om over na te praten. **Bijdrage** € 5,-.

Pastor Marianne Hoogervorst (RK) tel. 06 20 55 14 58, e-mail: pastor.regenboog@gmail.com, Ds. Mirjam Buitenwerf-van der Molen, e-mail: ds.regenboog@gmail.com, tel. 06 40 42 57 89.

Meer informatie over de diensten en vieringen op de website: www.deregenboogmerenwijk.nl

Wereld Gebedsdag op 6 maart

Het thema is 'Sta op en ga'. De dienst is voorbereid door vrouwen uit Zimbabwe. Zij roepen ons allemaal op voor liefde, genezing en verzoening. Zimbabwe is op zijn zachts gezegd een complex land en dan is juist heel bijzonder dat vrouwen uit dat land juist dit thema van de dienst kozen. Vrouwen die mee willen doen met de voorbereiding zijn nog steeds welkom! Belangrijk is daarbij, naast praktische dingen, ook wat we kunnen leren van de vrouwen in Zimbabwe. **Info** bij rietje@vanwijlen.com.

Geslaagde actie voor de voedselbank

Op 12 november was het 10 jaar geleden dat de gemeente Leiden samen met de Leidse kerken het 'Charter voor Compassie' ondertekenden. Daarom stond tijdens de viering van zondag 10 november in De Regenboog compassie en oog hebben voor noodlijdende medemensen centraal. Er was een extra inzameling voor de voedselbank. We konden 6 kratten vol levensmiddelen naar de voedselbank brengen.

Kerstprogramma De Regenboog

Zaterdag 14 december Het Regenboogkoor zingt van 11.00 tot 11.30 uur Kerstliederen in winkelcentrum 'De Kopermolen'

Zondag 15 december Kerstsamenzang om 19.00, met teksten en gedichten

Dinsdag 24 december KinderKerstfeest om 18.00 uur.

Drie wijze mannen hebben door hun sterrenkijkers een heel bijzondere ster gezien. Ze gaan op weg, en na een lange reis komen ze aan in.... Leiden! Wil je weten hoe dat verder gaat? Kom dan op Kerstavond 24 december naar het kinderkerstfeest in de Regenboog! We gaan luisteren en kijken naar het verhaal 'Een ster in Leiden', en zingen bekende kerstliedjes. Iedereen is van harte welkom: kinderen, vaders, moeders, opa's en oma's

Dinsdag 24 december Nachtmis om 21.30 uur. Voorganger is mgr. Van Ogtrop. Het koor Arcobaleno zingt

Woensdag 25 december 10.00 uur Kerstviering Marianne Hoogervorst, pastoraal werker, en ds. Mirjam Buitenwerf gaan voor in deze viering. Met zang van het Regenboogkoor.

Nieuwjaarsconcert

Zondag 12 januari is om 15.00 uur een concert van (amateur)musici uit de Merenwijk in De Regenboog met een gevarieerd programma: solo, ensembles, en zang. Toegang gratis, vrijwillige bijdrage welkom.

Babyhuis in de steigers!

In oktober is de verbouwing van het pand naast de H. Lodewijkkerk in Leiden tot Babyhuis begonnen. De start is feestelijk gevierd met afvaardigingen van onder meer ons bisdom, de gemeente, Stichting het Babyhuis en ons bestuur. Vanaf medio 2020 vangt het Babyhuis kwetsbare zwangere en pas bevallen vrouwen op. Op de begane grond komt een multifunctionele parochieruimte, ook ideaal voor catechesebijeenkomsten. Een omvangrijk project, het bestuur heeft op verantwoorde wijze de randen opgezocht van wat financieel haalbaar is. We hebben gebeden alsof alles van God afhangt en gewerkt als of alles van ons afhangt. En als een project echt goed is, mag de financiële kant nooit een reden zijn om het niet uit te voeren. Aan iedereen

veel dank, mogen wij rekenen op uw gebed voor een goede afronding?
Stefan Tax

Oude Rijn 44 b,
2312 HG Leiden,
071 514 49 65,
info@debakkerij-
leiden.nl
www.debakkerij-
leiden.nl

Diaconaal Weekend in de moskee

Leiden is dit jaar 10 jaar Compassiestad. En dat vierden Diaconaal Centrum De Bakkerij en de gemeenschap van de Turkse Mimar Sinan Moskee aan de Curaçaostraat in Leiden samen.

Tijdens een Open Huis in de moskee, op zaterdag 9 november, toonden beiden de resultaten van een inzameling van kleding voor arme gezinnen in Oekraïne. Jongeren van projectgroep M25 van de Bakkerij sorteerden samen met een groep enthousiaste vrouwen en kinderen uit de moskee een enorme berg zakken vol kleding. Na een paar uur stonden stapels dozen klaar voor de Werkgroep De Ruyter uit Rijnsburg, die

alles transporteert naar Oekraïne. Intussen waren in een hoekje van de zaal kinderen bezig met 'cini', een Ottomaanse techniek voor het beschilderen van tegeltjes met bloemen en vogels. Voor veel mensen was het dan ook een mooie gelegenheid om een kijkje te nemen

in de moskee, de voormalige verbouwde Gereformeerde Petrarck. Bestuursleden van de moskee vertelden over de islam en hun gebedshuis, samen met de uit Turkije afkomstige imam, die nu druk bezig is Nederlands te leren. De moskee telt 400 leden; in Leiden en omstreken wonen ongeveer 5000 mensen van Turkse afkomst.

Help de vluchtelingen op Samos

Het wordt winter op dit Griekse eiland. De situatie voor duizenden vluchtelingen op Samos wordt steeds nijpender. Een zware regenstorm doorweekte niet alleen mensen, maar ook alle tenten, matrassen, kleding en eten. Een felle brand richtte daarna nog meer schade aan. Nu dreigt er een levensbedreigende situatie te ontstaan: het vluchtelingenkamp is gebouwd voor 650 asielzoekers, er wonen er nu 6.200; en er komen er dagelijks 70 bij. De Leidse gepensioneerde huisarts

Lucie Pufkus zag als hulpverlener de situatie daar met eigen ogen. Zij wil nu contacten leggen met NGO's die ter plaatse kunnen helpen. Wij kunnen haar helpen dit financieel te ondersteunen. Om een idee te geven: zeilen ter beschutting kosten €10,-, slaapmatjes € 8,-, geïsoleerde slaapzakken € 15,-, vierpersoonstenten € 25,-, houten tentfunderingen € 35,-, alle per stuk. Traumazorg kost € 20,- per keer. Diaconaal Centrum De Bakkerij vraagt u hiervoor een bedrag naar keuze over te maken op NL 46 INGB 0000 097065 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente Leiden o.v.v. Noodhulp Samos.

Een plek vol verhalen

Verhalen uit de Schrift, vanuit de eeuwenlange geschiedenis van de Huiszittenmeesters, Goemoers, ouderlingen en diakenen, en vooral van talloze mensen die hier hulp zochten en zoeken in tijden van tegenspoed. De Bakkerij wortelt als diaconaal centrum in een eeuwenoude traditie van verhalenvertellers. Die traditie wortelt weer in een kostbare bundel van geloofsverhalen over een God die het opneemt voor de kleinen en onmachtigen: de armen, weduwen en wezen, de vreemdelingen en de zieken. De plannen voor het komend jaar? Kijk op www.debakkerijleiden.nl voor het Jaarplan 2020.

Digitale Nieuwsbrief van De Bakkerij

Het papieren Diaconie Bericht is in juni voor het laatst verschenen. Inmiddels is de tweede digitale Nieuwsbrief rondgestuurd onder de titel 'Bakkerij Bericht'. Daarin informeren we u over diaconie en De Bakkerij. Heeft u nog geen Nieuwsbrief ontvangen? Geen nood! U kunt zich eenvoudig aanmelden via info@debakkerijleiden.nl.

NIEUWJAARSONTMOETING

Op vrijdag 17 januari is van 16.30 tot 18.00 uur weer de Nieuwjaarsontmoeting in De Bakkerij. Bijzonderheden staan op www.debakkerijleiden.nl.

Rondom...

Kerken als museum?

Ja, er zijn ineens op pagina 4 ook artikelen, we hebben een groot tekort aan advertenties. Advertenties zijn nodig om steeds weer een mooie Rondonde de Kerk te maken! Bij het plaatsen van het artikel 'Het Grootste museum in Nederland' op deze pagina, had ik wel wat aarzeling. Het is een mooi initiatief om mensen kennis te laten maken met religieuze kunst, maar het is wel bijzonder jammer dat religiositeit zo uit onze samenleving lijkt te verdwijnen, en kerken en synagogen als 'museum' worden gepromoot. Volgens mij hoort het bij ons om te geloven. Ik heb het overigens zelf pas op latere leeftijd ontdekt, ben pas op mijn 40e gedoopt en gevormd en mijn Eerste H. Communie ontvangen. Deze prachtige gebeurtenis was destijds voor mij de opening naar 'opnieuw leven', na te zijn vastgelopen in een leven zonder spiritualiteit. Het 'Grootste Museum in Nederland' laat in diverse Godshuizen zien wat er allemaal werd en wordt geloofd, en welke beelden daarbij horen. We hebben dit artikel geplaatst, opdat 'Het Grootste Museum van Nederland' mensen raakt en inspireert als ze deze Godshuizen bezoeken. En hopelijk ook contact gaan krijgen met God.

Joke Sorgdrager, hoofdredacteur

Als u bedrijven, instanties of anderen kent die misschien willen adverteren, laat hen dan contact opnemen met onze advertentieacquisiteur. Zie colofon op pagina 2.

LAUDATO SI!

Paus Franciscus vraagt ons om beter voor de aarde te zorgen. Doe je mee?

Eco-tips deel 3:

Wind

- Wind is naast de zon een duurzame energiebron.

- Een windturbine (windmolen) maakt het mogelijk om energie uit wind om te zetten in elektriciteit.

- Inmiddels zijn er grotere turbines op de markt die meer wind kunnen opvangen en daardoor meer stroom kunnen opwekken.

- In Nederland worden ook windmolenparken in de Waddenzee aangelegd.

... de meeste mensen ca. 16 keer per minuut ademhalen? Dat is ongeveer 23000 keer per dag.

... een goede luchtkwaliteit belangrijk is voor onze gezondheid?

... vooral fijnstof en CO2 verantwoordelijk zijn voor de luchtvervuiling?

... de luchtdruk die belangrijk is voor het weer met een barometer gemeten wordt?

... als er lucht door de pijpen van een kerkorgel geblazen wordt een mooie toon ontstaat?

Bezoek KinderHoekwebsite

De KinderHoekwebsite wordt goed bezocht. Er zijn per maand zo'n 50 tot 100 bezoekers. Het meest bekeken zijn de Homepage en de projectpagina's. Vooral de Dobbelsteen wordt veel bekeken, en de recepten soms ook. De meeste bezoekers komen uit Nederland en België, via een zoekopdracht of directe link. Linda Carrette, webmaster KinderHoek

Deze mooie tekeningen en veel meer kleurplaten en projecten zijn op onze website te vinden:

Dank U God voor...
Lucht en Wind

Gebed

Lieve Jezus,

Dank U dat wij Kerst mogen vieren.

Gefeliciteerd met U verjaardag!

AMEN

Dieren en planten in de Bijbel
De ezel en de os

In de Bijbel zijn veel verhalen over runderen (koeien, stieren, ossen) en ezels. Ze werden duizenden jaren geleden getemd en tot boerderij- of lastdieren gemaakt. Ezels moesten lasten dragen op hun rug of in een draaimolen werken. Runderen gaven melk en vlees en de os werd gewaardeerd voor zijn sterkte.

In het Heilige Land zijn veel heuvels en steile paden. Hier is de betrouwbare ezel zeer geschikt om op te rijden. Als een gezin op reis ging, zaten de vrouwen en kinderen op de ezels terwijl de vader aan de kant liep. Zo zie je Jezus, Maria en Jozef op de reis naar Egypte geschilderd. Samen met een soortgenoot, liep de sterke os voor de ploeg. Hij droeg een zwaar juk. Soms moest hij dorsen (de graankorrels uit de aren slaan) door op de aren te lopen. Dan mocht zijn eigenaar hem niet muilkorven. Zo kon de os als beloning zelf lekker eten van het graan.

De ezel en os zijn onmisbaar bij de Kerststal. Daar mogen ze de baby, die in hun voerbak ligt, met hun adem warm houden. Zoals de profeet zei: "Een os kent zijn eigenaar, een ezel de krib van zijn meester."

Al vijf jaar 'Twitteren met GOD'!

Op 30 november was het precies vijf jaar geleden dat de internationale versie van 'Twitteren met GOD' werd gelanceerd met de eerste Nederlandse herdruk en de vertaling in het Engels en Pools.

Het initiatief ontstond in Leiden toen kapelaan Michel Remery in 2010 met jongeren in gesprek ging over hun vragen over het geloof. Inmiddels zijn 25 talenedities van het boek beschikbaar, werd de

app wereldwijd duizenden keren gedownload, en zijn er tienduizenden volgers op de sociale media. Een internationaal team met meer dan honderd vrijwilligers zet zich over de hele wereld dagelijks in om vertalingen te verzorgen, sociale media en de app bij de website bij te houden.

'Online with the Saints'

'Twitteren met GOD' is een serieuze partner voor andere internationale initiatieven. Zo is er een steeds intensievere samenwerking met de maker van 'Youcat'. De laatste publicatie van 'Youcat' geeft in de marge verwijzingen naar zowel vragen uit 'Youcat' als uit 'Twitteren met GOD'. De ontwikkeling staat niet stil: er wordt momenteel hard gewerkt aan de Nederlandse versie van het boek en de app 'Online with Saints', die tijdens de Wereldjongerendagen in Panama 2019 werden gepresenteerd.

App voor militairen

Daarnaast is er een samenwerking met het Apostolat Militaire Internationale om samen een app te ontwikkelen die speciaal gericht is op het in gesprek gaan over het geloof met militairen. Dit zal opnieuw een internationale uitgave zijn, beschikbaar in vele landen. Intussen wordt onze voormalige kapelaan gevraagd om op vele plaatsen in de wereld te komen vertellen over deze initiatieven. Zo was hij recentelijk in Brazilië (foto), Colombia, Vietnam en Australië om te spreken met jongeren en catechisten.

Vriendjes van Franciscus

hebben pepernoten gebakken! Zie de Hartebruggpagina 15. Ze komen in januari weer bij elkaar. Info bij Victoria Twist, vjtwist@kpnplanet.nl.

Tour of Faith

Jongeren van 16 tot 30 jaar in ons bisdom komen op de tweede zondag van de maand bijeen in een parochie. Na de Eucharistieviering om 15.00 uur met de bisschop is er een geloofsgesprek en een gezamenlijke (brood)maaltijd. Einde rond 18.30 uur. Als je de Facebookpagina Jongerenpastoraat bisdom Rotterdam volgt, krijg je automatisch de uitnodiging voor de volgende bijeenkomst.

De Rooms-Katholieke jongeren Leiden (RKJ) komt op elke donderdag samen. Doel is groeien in vriendschap en geloof. Met gezellig borrelen, discussiëren of luisteren naar interessante lezingen. Ook als je niet katholiek bent, ben je van harte welkom! Kijk op Facebook voor het volgende event. Op Instagram (@rkjleiden) staan de updates en foto's!

TEEN Spelend en penselend

Op 27 oktober speelden maar liefst twee tienerteams bij het RKJ zaalvoetbaltoernooi in Leidschendam: TEEN Keys en TEEN Sword, naar onze parochiepatronen Petrus en Paulus. Het waren pittige potjes tegen een half dozijn andere teams. Helaas geen finales, maar sommige tegenstanders die voor 'tieners' doorgingen, leken wel erg veel baardgroei te hebben... Op 22 november kwam de TEEN groep voor het eerst bij elkaar op het eigen honk in wording bij de Josephkerk. De zolder boven de Ridderzaal is deels opgeknapt voor de tieners en de Catechese van de Goede Herder. De wanden waren nog wat kaal, dus konden ze zelf bedenken hoe die te beschilderen. De eerste schetsen van

vreemde en meer bekende wezens staan al op de muren. Eén daarvan is de omtrek van een tiener die als model stond voor een koningsfiguur, Arthur. Niet alleen om te verwijzen naar de legendarische koning en Christus (het laatste feest van het kerkelijk jaar!): de bedoeling was ook om te verwijzen naar een tiener die zich eerder leek te hebben afgemeld, maar enige hilariteit later bleek dat sprake was van een misverstand: het was de naam van zijn vader die de mail stuurde. Op 22 december komen de tieners weer bij elkaar en op 26 december doet een aantal mee als figuranten bij een Kerststal.

Rienus Odijk (75)

Vrijwilliger H. Laurentius Stompwijk

Wat doe je?

Ik zit op woensdag en vrijdag op het secretariaat van onze Laurentiuskerk. Daarnaast ben ik lector. En in de praktijk ben ik ook een beetje van manusje-van-alles.

Hoe gaat dat in de praktijk?

Ach, je zit op het secretariaat. Daar doe je gewoon je werk. Lijsten maken van misintenties bijvoorbeeld. Of iets anders. Maar tegelijk moeten er ook vaak van die kleine dingetjes gebeuren. Neem nou bijvoorbeeld het vervangen van een lamp in de pastorie. De keer daarop moet hetzelfde weer gebeuren, maar dan ineens op tien meter hoogte in de kerk. Een andere keer is er plotseling iets aan de hand met de cv. Dan moet je of zelf repareren of een afspraak maken om een monteur te ontvangen. Een andere keer weer ontvang je monteurs van telecomproviders die in onze kerktoeren een antenne hebben staan. Dan moet je altijd precies op tijd zijn. Maar soms staan er ook gewoon mensen voor de kerk te kijken. Die leid ik dan weer rond, dat vind ik gewoon leuk. Eerder zat ik al een tijd in het kerkbestuur, op verzoek van pastoor Van der Plas nog. En ik was betrokken bij de restauratie van de kerk, dus die ken ik door en door. Hoe vaak ik per week in en om de kerk te vinden ben? Gauw zo'n 20 uur, denk ik. Ik probeer wel een beetje een evenwicht te houden met het thuisfront.

Waarom doe je dit?

Ik houd van mensen, binnen en buiten de kerk. En ik wil mezelf graag nuttig maken in de maatschappij.

Wat drijft je?

(Glimlachend) Ik wil graag 100 worden. Ik voel me gelukkig. En ik wil dat graag delen. De Kerk is dan ook mijn alles. En dan gaat het niet alleen om God maar ook om het Hem navolgen. In de kerk ontmoet je mensen, ook de mensen die eruit liggen. Dat is ook het mooie: het gaat er niet om wat je bent maar wie je bent. Ik kan dan misschien sommige dingen goed, maar dat heb ik ook maar cadeau gekregen. En wat is er nu mooier dan dat cadeau in de Kerk te gebruiken? Zeker nu de Kerk ook negatief in het nieuws is gekomen. Ik vind dat je daar tegen moet vechten, gewoon door het goede voorbeeld te geven. Wat ik ook doe, ik doe het altijd met de gedachte: 'ik doe mijn best. God doet de rest.'

Wat betekent Kerst voor je?

Het mooiste feest van het jaar. Het geeft me kracht en inspiratie.

Vieringen in de periode van 14 december 2019 tot en met 9 februari 2020

Kapel RK-Begraafplaats Zijlpoort, Haven 64
Dinsdag 7 januari, dinsdag 4 februari en
dinsdag 5 maart 10.00 uur: EV

Kapel Roomburgh, Hof van Roomburgh 46
Zondag 10.30 uur, maandag tot en met
zaterdag 18.00 uur: EV

December	Regio Noord			Regio Oost			Regio Zuid		
	St. Josephkerk	H. Lodewijkkerk	De Goede Herderkerk	St. Jankerk	H. Laurentiuskerk	Hartebrugkerk	St. Petruskerk	Antonius-/Maria Middelaeskerk	
14 za				19.00 EV - pastoor Broeders Parochiekoor			19.00 EV - pastoor Smith Samenzang		14
15 zo 3e zondag van de Advent	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Magnificatkoor	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith* 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Jongeren-middenkoor		11.00 WG Samenzang	11.15 EV/KWD - pastoor Broeders Schola Cantorum		09.30 EV - pater Van Ulden Lam Godskoor	15
21 za				19.00 EV - pastoor Broeders Jongerenkoor			19.00 EV - pastoor Smith Sint Petruskoor		21
22 zo 4e zondag van de Advent	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkoor	10.00 EV/KWD Lat/NL-pastoor Smith** 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV- pastoor Broeders Dames en Herenkoor		11.00 EV- pastoor Broeders Samenzang	11.15 EV - pater Van Ulden Schola Cantorum		09.30 WG Lam Godskoor	22
24 di Kerstavond	17.00 GV - pastoor Smith 21.30 EV - Don Remery Sint Josephkoor	19.30 EV Lat/NL - Don Remery Schola en Sint Lodewijkkoor	19.00 GV - WG Kinder en Tienerkoor 21.00 EV - pater Moons Dames en Herenkoor 23.30 EV - pastoor Broeders Jongeren-middenkoor	17.00 Kinderkerk 20.00 EV - pater V/d Eijnden Parochiekoor 22.30 EV - pater V/d Eijnden Eigentijds Koor	19.00 GV - WG kinderkoor 21.00 EV - pastoor Broeders EMS	22.00 EV - pater Van Ulden Hartebrugkoor	19.00 GV - pastoor Smith 21.00 EV - pastoor Smith Projectkoor	19.00 GV - pastoor Broeders Kinderkoor 21.30 WG - PW Falke Lam Godskoor	24
25 wo Hoogfeest van Christus' Geboorte - Kerstmis	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Magnificatkoor	10.00 EV/KWD Latijn - Don Remery Schola	09.30 EV - pastoor Broeders Dames en Herenkoor 14.00 Kindje wiegen	15.00 Kindje wiegen	11.00 EV - pater Van Ulden Parochiekoor	11.15 EV - pastoor Broeders Hartebrugkoor 13.00 Kindje wiegen	12.00 Kindje wiegen		25
26 do H. Stefanus - 2e Kerstdag	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Samenzang	10.00 EV/KWD Lat/NL - pastoor Smith Schola en Sint Lodewijkkoor			11.00 Kindje wiegen				26
28 za				19.00 EV - pater Van Ulden Parochiekoor			19.00 EV - pastoor Broeders Samenzang		28
29 zo Feest van de H. Familie	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkoor	10.00 EV/KWD Lat/NL-pastoor Smith** 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Dames en Herenkoor		11.00 EV - pastoor Broeders Samenzang	11.15 EV - pater Van Ulden Schola Cantorum		09.30 EV - pastor Kuipers Lam Godskoor	29
31 di H. Silvester - Oudjaar	17.00 EV - pastoor Smith Sint Josephkoor	19.00 EV Tridentijnse Mis - pastoor Smith		19.00 EV - pastoor Broeders Parochiekoor			09.00 EV - pastoor Smith	17.00 Oecumenische viering	31
1 wo Hoogfeest van H. Maria, Moeder van God	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Samenzang	10.00 EV Latijn - pastoor Smith Schola	09.30 EV - pastoor Broeders Samenzang		11.00 EV - pastoor Broeders Parochiekoor				1
4 za				19.00 EV - pastoor Broeders Jongerenkoor			19.00 EV - pater Van Ulden Sint Petruskoor		4
5 zo Openbaring des Heren Driekoningen - Hoogfeest	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkoor	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith* 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV - pastor Kurvers Kinderkoor en Tienerkoor		11.00 EV - pastoor Broeders Parochiekoor	11.15 EV/KWD - pater Van Ulden Hartebrugkoor		09.30 EV - pastoor Broeders Lam Godskoor	5
11 za				19.00 EV - pater V/d Eijnden Eigentijds koor			19.00 EV - pastoor Smith Samenzang		11
12 zo Dooop van de Heer Feest	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkoor	10.00 EV/KWD Lat/NL-pastoor Smith** 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 WG Dames en Herenkoor		11.00 EV- pater Van Ulden Parochiekoor	11.15 EV - pastoor Broeders Schola Cantorum		09.30 EV - pastoor Broeders Lam Godskoor	12
18 za				19.00 EV - pastoor Broeders Parochiekoor			19.00 EV - pastoor Smith Sint Petruskoor		18
19 zo 2e zondag door het jaar	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Magnificatkoor	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith* 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Dames en Herenkoor		11.00 EV - pastoor Broeders Parochiekoor	11.15 EV/KWD - pater Van Ulden Hartebrugkoor		10.00 Oecumenische viering Lam Godskoor	19
25 za							19.00 EV - pater Van Ulden Samenzang		25
26 zo 3e zondag door het jaar	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkoor	10.00 EV/KWD Lat/NL-pastoor Smith** 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Jongeren-middenkoor	10.00 Oecumenische viering in Dorpskerk	11.00 WG EMS	11.15 EV - pastoor Broeders Schola Cantorum		09.30 EV - pater Van Ulden Lam Godskoor	26
1 ze Februari				19.00 EV - pater van Ulden Parochiekoor			19.00 EV - pastoor Broeders Sint Petruskoor		1
2 zo Maria Lichtmis Feest	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkoor	10.00 EV/KWD Latijn - pastoor Smith* 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV - pastor Kurvers Kinderkoor	12.00 Kinderkerk	11.00 EV - pastoor Broeders Parochiekoor	11.15 EV/KWD - pater Van Ulden Hartebrugkoor		09.30 EV - pastoor Broeders Lam Godskoor	2
8 za				19.00 EV - pater V/d Eijnden Eigentijds koor			19.00 EV - pastoor Smith Samenzang		8
9 zo 5e zondag door het jaar	11.30 EV/KWD - pastoor Smith Sint Josephkoor	10.00 EV/KWD Lat/NL-pastoor Smith** 17.00 Aanbidding en biecht 18.00 EV English - pastoor Smith	09.30 EV - pastoor Broeders Dames en Herenkoor		11.00 EV - pater Van Ulden Parochiekoor	11.15 EV - pastoor Broeders Schola Cantorum		09.30 WG Lam Godskoor	9

Legenda

EV = Eucharistieviering
GV = Gezinsviering
KWD= Kinderwoorddienst
WG = Woord- en gebedsdienst
* met Schola
** met Schola/St.Lodewijkkoor

Vieringen in:

ANT = Antoniuskerk
MM = Maria Middelaeskerk

Herensingel 3

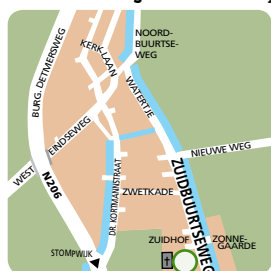
Steenshuur 19

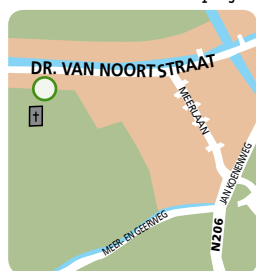
Hoge Rijndijk 18 Z'woude-Rijndijk

Zuidbuurtseweg 15 Z'woude-Dorp

Dr. v.Noortstr.88 Stompwijk

Haarlemmerstraat 106

Lammenschansweg 40A

Boshuizerlaan 11 / Rijndijk 283

'North en South' in Catharijneconvent

Tot 26 januari is in het Museum Catharijneconvent, lange Nieuwstraat 38 in Utrecht, de expositie 'North en South' te zien. Vanuit het uiterste noorden en zuiden van Europa zijn middeleeuwse kunstwerken van topkwaliteit te zien uit de periode 1100-1350. Vanuit Noorwegen en Catalonië (Spanje) zijn ze naar Utrecht gekomen. De meeste werken hebben het land nog nooit verlaten vanwege hun kwetsbaarheid. Een unicum, omdat deze kunst in het midden van Europa verloren is gegaan door beeldenstormen en oorlogen. Ondanks hun mijlenverre afstand lijken de topstukken enorm op elkaar. Ze verkeren nog in verrassend goede staat, dat danken ze aan hun ligging in de bergen (de Pyreëen) en de fjorden in het noorden, vaak in kleine afgelegen dorpskerken. Hoe komt het dat de kunstwerken zo op elkaar lijken? Kom naar de tentoonstelling! **Meer info** op www.catharijneconvent.nl. Een prachtig museum!

Echt iets lekkers!

Tesselschadestraat 20
2332 BJ Leiden
Telefoon 071-576 12 74

Al meer dan 30 jaar uw adres voor uw:

- Rollators
- Rolstoelen
- Rolstoelauto's (inclusief onderhoud en APK)

**Scootmobielen groot en klein,
zowel nieuw als gebruikt.
Inbouw kofferbak lift
Verhuur van scootmobiel aanhangers**

VAN DER Sterre
REVALIDATIE SERVICE

Gelderswoudseweg 11A
2735 PB Gelderswoude
T 079 342 27 97
M 06 547 766 98
I www.vandersterre.net

Tevens verzorgen wij al uw reparaties en aanpassingen

VAN DER MEEL
INTERIEUR & STYLING
PROJECT STOFFERING

Reguliere openingstijden:
di. t/m vr. 10.00 - 16.30
zaterdag 10.00 - 12.30

Draadbaan 19
2352 BM Leiderdorp
071 - 582 08 30
info@vandermeelinterieurenstyling.nl
www.vandermeelinterieurenstyling.nl

Uw woning verkopen of op zoek naar een nieuw thuis? Wij, Marijke en Martijn, staan samen met u om te kijken hoe we uw woonwensen waar te maken. Kom gerust eens langs op de Lammenschansweg 76, de koffie staat klaar.

TIP: Bereken alvast zelf de waarde van uw huis op fidesmakelaarsleiden.nl

Fides makelaars
Woondromen waarmaken

fidesmakelaarsleiden.nl
info@fidesmakelaarsleiden.nl | 071-5168080

ERA NVM

Zorgzaam, betrokken en gastvrij

Ondersteuning

Zelfstandig wonen met ondersteuning.
Roomburgh biedt de volgende services:

THUISZORG
DAGBESTEDING
INDIVIDUELE BEGELEIDING
WIJKRESTAURANT
MAALTIJDSERVICE
HUISHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

Rooms-katholieke identiteit

Roomburgh beschikt over een eigen kapel en een eigen rector. Dagelijks wordt de Heilige Mis gevierd.

Hof van Roomburgh 46
2314 ZC Leiden

T | 071 589 22 00

W | www.roomburgh.nl

Zorg & wonen in Roomburgh

Roomburgh beschikt over
handige voorzieningen:

RESTAURANT
KAPSALON
REISBUREAU
ACTIVITEITEN
KAPEL
GEZONDHEIDSCENTRUM

Vrijwilligers

Wilt u iets betekenen voor de oudere medemens?
U bent van harte welkom.

